

C.B.S.

KITABU cha Matendo

MWONGOZO WA UONGOZI

**Hadithi na Mafunzo
ili kuendana na kitambaa cha Matendo
Hadithi**

**Imeandikwa na:
Ben Nihart, M.Div.
na**

**Kikundi cha Hadithi za Biblia cha Serge, Kenya
Iliyorekebishwa: 30 Oktoba 2025**

JEDWALI LA YALIYOMO

PICHA	HADITHI	UKURASA
1	Kupaa kwa Yesu Kristo	4
2-A	Siku ya Pentekoste	9
2-B	Ushirika wa Waumini	17
3	Uponyaji wa Ombaomba Kilema	22
4	Petro na Yohana Mbele ya Viongozi wa Dini	28
5	Anania na Safira	35
6	Mitume Mbele ya Baraza la Wayahudi	42
7	Stefano Akihubiri Baraza la Wayahudi	49
8	Kupigwa kwa Mawe kwa Stefano	56
9	Kanisa Chini ya Mateso	62
10	Simoni Mchawi	68

HADITHI na MASOMO

1. Kupaa kwa Yesu Kristo Matendo 1:1-11, Luka 24:52

Mwanzoni mwa kitabu cha Matendo, Luka, tabibu na mwenzi wa Paulo, alimwambia rafiki yake Theofilo kwamba katika kitabu chake cha kwanza aliandika juu ya mambo yote ambayo Yesu alianza kufanya na kufundisha. mpaka siku alipochukuliwa juu mbinguni.

Sasa baada ya Yesu kusulubishwa na kufufuka, alikuwa amejionyesha kwa wanafunzi wake na kutoa uthibitisho mwingi wa kusadikisha kwamba alikuwa hai. Aliwatokea kwa muda wa siku arobaini na akazungumza juu ya ufalme wa Mungu. Kuna matukio mawili maalum tunayotaka kutaja.

Tukio moja, alipokuwa akila pamoja nao, aliwapa amri hii: “Msiondoke Yerusalemu, bali ingojeni ile zawadi ambayo Baba yangu aliahidi, kwa maana Yohana alibatiza kwa maji, lakini baada ya siku chache ninyi mtabatizwa kwa Roho Mtakatifu.

Katika tukio la pili mitume walimwuliza, “Bwana, wakati huu utarudisha ufalme kwa Israeli?” Akawaambia, Si kazi yenu kujua nyakati wala majira aliyoyaweka Baba kwa mamlaka yake mwenyewe, bali mtapokea nguvu, akiisha kuwajilia juu yenu Roho Mtakatifu; nanyi mtakuwa mashahidi wangu katika Yerusalemu, na katika Uyahudi wote, na Samaria, na hata mwisho wa nchi.

Naye alipokwisha kusema hayo, walipokuwa wakitazama, aliinuliwa, na wingu likamchukua kutoka machoni pao. Na walipokuwa wakitazama mbinguni alipokuwa akienda, mara watu wawili wakasimama karibu nao waliovaa mavazi meupe, wakasema, Enyi watu wa Galilaya, mbona mmesimama mkitazama mbinguni? Huyu Yesu aliyechukuliwa kutoka kwenu kwenda juu mbinguni, atakuja jinsi iyo hiyo mlivyomwona akienda zake mbinguni. Wanafunzi walimwabudu Yesu kisha wakarudi Yerusalemu kwa furaha kuu na kumngoja Roho Mtakatifu aliyeahidiwa.

UTANGULIZI: (Uliza swali la kabla ya hadithi kujadili wawili wawili au kama kikundi.)

- Je, umewahi kuwa na wasiwasi kuhusu jambo lolote katika maisha yako? Fikiria wakati ambapo hukuwa na uhakika wa nini kingetokea katika maisha yako. Ulijisikiaje? (Labda ulikuwa na hofu au hofu?)

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MIADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Luka anatangulizaje kitabu cha Matendo?**
 - **Maneno, “fanya” na “fundisha” yanatuonyesha nini kuhusu Yesu na huduma yake?**
- **Kwa hiyo Luka anasema nini kilitokea kati ya Yesu alipofufuliwa na alipopaa mbinguni? 1) Orodhesha kila tukio na 2) eleza kwa nini ni muhimu kwa kanisa la kwanza na hata kwetu.**
- **Unafikiri ni kwa nini walikuwa wakiuliza kuhusu Ufalme wa Mungu? Unafikiri walikuwa wakitarajia ufalme wa aina gani?**
 - **Jibu la Yesu liliboreshaje uelewa wao wa aina ya ufalme wanaopaswa kutarajia? Ni ahadi gani aliyowapa ambayo ingeathiri ufalme huu**
- **Yesu alitoa ahadi gani kwa wafuasi wake? Mambo hayo yanaweza kututia moyo jinsi gani?**
 - **Tunawezaje kuwa na hakika kwamba sisi ni mashahidi wenye matokeo?**
- **Kupaa kwa Yesu mbinguni. Wanafunzi wangejisikiaje wakati huo? Je, hii ingesaidiaje kuimarisha kanisa la kwanza?**

Muhtasari: Amri au mifano?

- **Usiondoke Yerusalemu. Subiri kipawa cha Roho Mtakatifu aliyeahidiwa.**
- **Muwe mashahidi wangu katika 1)Yerusalemu 2) Uyahudi na Samaria, 3) Miisho ya dunia.**
 - **SHAHIDI ni nini?**
- **Amini katika ukweli kwamba Yesu anakuja tena!**
- **Fanya na ufundishe!**

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Hadithi ilizungumza jinsi huduma ya Yesu ilivyokuwa kufundisha (kuzungumza) na kufanya (matendo). Pia aliwaahidi wanafunzi hivi: “Mtapokea nguvu, akiisha kuwajilia juu yenu Roho Mtakatifu, nanyi mtakuwa mashahidi wangu . . . Kwa kuzingatia habari hii, unafikiri makanisa yetu leo yanawezaje kuboresha ushuhuda wetu? Katika kuamini? Katika kuzungumza? Katika kufanya?**

Utekelezaji wa Binafsi:

- **Je! ungependa kuboresha vipi katika kutenda na kuzungumza kama ushuhuda wa injili ya Yesu Kristo? Habari njema inawezaje kuwa ya kufariji hata tunaposhindwa, kujua kwamba tumesamehewa na tunaweza**

kuendelea kuwa mashahidi kwa sababu tunaabudu Mwokozi aliyefufuka na kupaa?

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Luka anatangulizaje kitabu cha Matendo?**
 - Aliwaambia kwamba hiki kilikuwa kitabu cha pili kati ya vitabu viwili na kwamba katika kitabu cha kwanza alieleza yote kuhusu jinsi Yesu alivyokuwa ameanza kufanya na kufundisha mambo wakati wa huduma yake kabla ya kufa na kufufuliwa, na kwamba kwa njia ya Roho Mtakatifu alikuwa ametoa amri kabla ya kupaa kwa mitume waliochaguliwa.
 - Kisha anaeleza mambo fulani yaliyotokea kati ya ufufuo wa Yesu na kupaa kwake.
 - **Maneno, “fanya” na “fundisha” yanatuonyesha nini kuhusu Yesu na huduma yake?**
 - Huduma ya Yesu ilikuwa ni huduma ya maneno na matendo.

- **Kwa hiyo Luka anasema nini kilitokea kati ya Yesu alipofufuliwa na alipopaa mbinguni? 1) Orodhesha kila tukio na 2) eleza kwa nini ni muhimu kwa kanisa la kwanza na hata kwetu.**
 - Yesu alijidhihirisha , akatoa uthibitisho mwingi wa kusadikisha kuwa yu hai, na akatokea mara kwa mara kwa siku arobaini --
 - Alithibitisha ufufuo wake tena na tena. Anajua udhaifu wetu na mwelekeo wa kuwa na shaka.
 - Alihitaji kuwatuliza wanafunzi katika mashaka yao
 - Yesu ni Mwokozi aliyefufuka. Tunamwabudu Mungu aliye hai.
 - Alizungumza juu ya ufalme wa Mungu -
 - hakuacha kufundisha. Maisha mapya ni ufalme wenye mfalme anayetawala na kutunza ufalme wake na makusudi yake
 - Alikula nao -
 - alifanya maisha halisi pamoja nao, alionyesha ubinadamu wake kamili aliyefufuka, alitumia muda
 - Akawaamuru
 - ili usiondoke Yerusalemu
 - haipaswi kwenda mbali kwa nguvu na ujasiri wako mwenyewe.
 - bali wangojee kipawa cha Roho Mtakatifu ambacho Baba aliwaahidi. Waliahidi "kubatizwa" na Roho Mtakatifu
 - Roho angewatia nguvu
 - Mitume waliuliza kuhusu wakati ufalme wa Israeli ungerudishwa.
 - Yesu alijibu kwa onyo na ahadi kuu .
 - **Unafikiri ni kwa nini walikuwa wakiuliza kuhusu Ufalme wa Mungu? Unafikiri walikuwa wakitajaraja ufalme wa aina gani?**
 - Walitazamia kurudi kwa taifa la kale la Israeli duniani huku Yesu akiwa na mamlaka na wao wakimsaidia.

- **Jibu la Yesu liliboreshaje uelewa wao wa aina ya ufalme wanaopaswa kutarajia? Ni ahadi gani aliyowapa ambayo ingeathiri ufalme huu?**
 - Walizingatia jambo lisilofaa. Yesu anawataka wazingatie kumwamini Mungu na wakati wake na kuwa waaminifu kwa amri zake na kukuza aina ya ufalme Anaotaka.
 - Yesu ndiye aliyeianza na kuikamilisha. Injili na kanisa ni juu ya kile Yesu amefanya, na si kile sisi tumefanya.

- **Yesu alitoa ahadi gani kwa wafuasi wake? Mambo hayo yanaweza kututia moyo jinsi gani?**
 - **Watapokea nguvu wakati Roho Mtakatifu atakapokuja juu yao.**
 - Nguvu za ufalme hutoka kwa Roho. Hatuhitaji kufanya kazi kwa nguvu zetu wenyewe.
 - Roho ni nguvu nyuma ya kanisa!
 - Watakuwa mashahidi wake ndani ya nchi, kikanda, duniani kote.
 - Tunapotubu, kuamini, na kuokolewa, moja kwa moja tunakuwa mashahidi wake.
 - **Tunawezaje kuwa na hakika kwamba sisi ni mashahidi wenye matokeo?**
 - **Je, tunawezaje kama kanisa kuwashuhudia majirani zetu kwa ufanisi zaidi? Kwa ulimwengu?**

- **Kupaa kwa Yesu mbinguni. Wanafunzi wangejisikiaje wakati huo? Je, hii ingesaidiaje kuimarisha kanisa la kwanza?**
 - Walikuwa mashahidi waliojionea na wangeweza kutoa ushahidi kwa kanisa. Hili lingefanya ahadi zake zionekane kuwa halisi - ahadi za kuwa pamoja nao katika Roho Mtakatifu, kuwatia nguvu, kuwafanya mashahidi.
 - Kutokea kwa malaika kuliwatia moyo kwa ahadi ya kurudi kwake.

- Walirudi Yerusalemu na kungoja kama Yesu alivyoamuru ili ahadi yake ya Roho Mtakatifu itimie.

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Usiondoke Yerusalemu. Subiri kipawa cha Roho Mtakatifu aliyeahidiwa.**
 - Kwa hakika hatuhitaji kuketi Yerusalemu! Lakini kanuni ya kumngoja Roho Mtakatifu atupe nguvu na mwongozo ni muhimu sana kwetu leo.
 - Furahi kuwa hii ni ahadi! Roho yu ndani ya kila mwamini na yuko tayari kutusaidia kila wakati.
- **Iweni mashahidi wangu katika Yerusalemu, Yudea, Samaria, na miisho ya dunia .**
 - Yerusalemu yetu au Uyahudi inaweza kuwa tofauti na yao lakini amri ni kwa ajili ya kanisa la leo.

- Yerusalemu na Yudea- nyumba yetu wenyewe, kanisa, au jumuiya
 - Anza hapo ulipo!!
 - Samaria- mahali palipojaa wageni, si watu wetu.
 - Miisho ya dunia- makabila yote, lugha, na mataifa.
 - **SHAHIDI ni nini? Ahadi ya kwamba tutakuwa mashahidi inawezaje kututia moyo?**
 - mtu anayeshuhudia yale aliyoyaona, kusikia, na uzoefu
 - Haisemi, “Mtawaokoa watu.” Hata kama hatuwezi kushinda mabishano kuhusu imani, Mungu anaahidi kutumia ushuhuda wetu wazi. Hii inachukua shinikizo kutoka kwetu. Tunamwachia Roho Mtakatifu kazi ya kuokoa!
 - Hakika sisi ni mashahidi. Je, tunaridhika na mashahidi maskini? Inatutia moyo kujitayarisha vyema zaidi ili kuwa mashahidi wenye matokeo.
 - **Amini katika ukweli kwamba Yesu anakuja tena!**
 - Hii ni kweli sana kwetu sasa! Inatuhakikishia kwamba anakuja kwa nguvu na ataponda kichwa cha nyoka kabisa. Uchungu wa mauti/sumu ya nyoka imeondolewa kwa kifo na ufufuo wake, lakini hatimaye atammaliza yeye na kazi zake zote kabisa atakaporudi. Hii inaruhusu kanisa kuishi kwa ujasiri na nguvu na si kwa hofu.
 - **Fanya na ufundishe!**
 - Huu ulikuwa ni mfano wa Yesu na bado unatumika kwetu leo. Ushahidi wetu lazima uwe na sifa ya mafundisho ya wazi ya Injili ya toba na imani. Ni lazima pia itambuliwe kwa matendo ya upendo, utakatifu, na uaminifu ambayo yanashuhudia mabadiliko ambayo Yesu ameleta katika maisha yetu na kwa upendo alionao kwa ulimwengu.

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Hadithi ilizungumza jinsi huduma ya Yesu ilivyokuwa kufundisha (kuzungumza) na kufanya (matendo). Pia aliwaahidi wanafunzi hivi: “Mtapokea nguvu, akiisha kuwajilia juu yenu Roho Mtakatifu, nanyi mtakuwa mashahidi wangu . . . Kwa kuzingatia habari hii, unafikiri makanisa yetu leo yanawezaje kuboresha ushuhuda wetu? Katika kuamini? Katika kuzungumza? Katika kufanya?**

Utekelezaji wa Binafsi:

- **Je! ungependa kuboresha vipi katika kutenda na kuzungumza kama ushuhuda wa injili ya Yesu Kristo? Habari njema inawezaje kuwa ya kufariji hata tunaposhindwa, kujua kwamba tumesamehewa na tunaweza kuendelea kuwa mashahidi kwa sababu tunaabudu Mwokozi aliyefufuka na kupaa?**

2-A. Siku ya Pentekoste

Matendo 2:1-41

Siku ya Pentekoste ilipofika, wanafunzi walikuwa wamekusanyika wote mahali pamoja. Ghafla, sauti kama ya upepo mkali ikavuma kutoka mbinguni, ikajaza nyumba yote waliyokuwa wameketi. Na zikawatokea ndimi zilizogawanyika kama moto na zikakaa juu ya kila mmoja wao. Wote wakajazwa Roho Mtakatifu, wakaanza kusema kwa lugha nyingine kama Roho alivyowajalia kutamka.

Na huko Yerusalemu walikuwako Wayahudi, watu wamchao Mungu kutoka katika kila taifa chini ya mbingu. Kwa sauti hii umati wa watu ukakusanyika, wakashangaa, kwa sababu kila mmoja aliwasikia wakisema kwa lugha yake mwenyewe. Wakashangaa na kustaajabu wakisema, "Je, hawa wote wanaosema si Wagalilaya?"

Wote wakashangaa na kufadhaika wakiambiana, Maana yake nini hii? Lakini wengine wakadhihaki, wakisema, Wamenywa divai mpya.

Basi, Petro akasimama, akauambia umati wa watu waliokusanyika huko Yerusalemu, akisema, Hawakulewa, ni saa tatu ya asubuhi. Kisha akaeleza kwamba kumimiwa huku kwa kimiujiza kwa Roho Mtakatifu kulikuwa utimilifu wa unabii wa Yoeli alipotangaza kwamba katika siku za mwisho Mungu angemimina Roho wake juu ya watu wote. Ungekuwa wakati ambapo "kila mtu atakayeliitia jina la Bwana ataokolewa." Petro akawaambia, "Mungu amemfanya Yesu, ambaye ninyi mlinsulubisha, kuwa Bwana na Masihi." Pia aliwaambia kwamba Mungu alimfufua kutoka kwa wafu. Na kwamba walikuwa wote ni mashahidi.

Makutano waliposikia hayo wakachomwa mioyo yao, wakamwambia Petro na mitume wengine, tufanye nini, ndugu zetu? Petro akawaambia, Tubuni mkabatizwe kila mmoja kwa jina lake Yesu Kristo, mpate ondoleo la dhambi zenu, nanyi mtapokea kipawa cha Roho Mtakatifu, kwa maana ahadi hii ni kwa ajili yenu, na kwa watoto wenu, na kwa wote walio mbali, na kila mtu ambaye Bwana Mungu wetu atamwita kwake.

Basi wale waliolipokea neno lake wakabatizwa, watu wapatao 3,000 siku hiyo.

UTANGULIZI: Uliza swali la Awali kwa kundi zima au mjadili wawili wawili.

- Fikiria wakati fulani katika maisha yako ambapo umejaribu kuhudumu au kufanya jambo fulani kwa nguvu zako mwenyewe na hukumtegemea Roho Mtakatifu. Unafikiri ni kwa nini ulifanya hivi? Matokeo yalikuwa nini?

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MIADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Ilikuwa Siku ya Kiyahudi ya Pentekoste. Je, kuna yeyote anayejua siku hii ilimaanisha nini kwa Wayahudi wa siku hizo? Kwa nini itakuwa muhimu kwamba kuja kwa Roho Mtakatifu juu ya kanisa kulikuja siku hiyo?**
 - Sikukuu ya mavuno ya Agano la Kale na sherehe ya utoaji wa Sheria kwa Musa
- **Waamini walikuwa wapi Siku ya Pentekoste baada ya Yesu kupaa mbinguni? Nini kilitokea?**
 - **Je, uchunguzi huu unaweza kutufundisha nini kuhusu Roho Mtakatifu na jinsi tunavyopitia uwepo wake maishani mwetu?**
- **Je, tunaona wapi kuonekana kwa moto katika Agano la Kale? Kwa kuzingatia matukio haya, unafikiri kwa nini Mungu alitumia moto kuwakilisha Roho Mtakatifu katika hadithi hii?**
- **Wanafunzi walianza kufanya nini walipojazwa na Roho Mtakatifu?**
- **Hakuna mfasiri aliyehitajika na lugha zote ziliwakilishwa. Kwa nini ni muhimu? Je, inaelekezaje nyuma kwenye kitu ambacho kilienda vibaya katika Agano la Kale na kuonyesha jinsi Kristo anavyokomboa?**
- **Wayahudi wengine wote waliokusanyika Yerusalemu walifanya nini waliposikia haya? Tunaweza kujifunza nini kutokana na itikio lao?**
- **Petro alifanya nini? Amebadilishwa vipi? Ni nini kimesababisha mabadiliko haya?**
- **Aliuambia nini umati? Orodhesha mambo aliyosema.**
 - **Ni kweli gani tunazojifunza kutokana na yale ambayo Petro alisema?**
- **Je, watu walijibu nini? Je, hii inatufundisha nini kuhusu wokovu? Au kuhusu uinjilisti?**
- **Petro aliwajibuje? Andika anachosema na uone kile kila sehemu inatufundisha:**
- **Nafsi 3,000 zilipokea ujumbe wa Petro na kubatizwa. Je, hii inatufundisha nini kuhusu kazi ya Roho kupitia Neno?**

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Waumini wote hupokea Roho Mtakatifu.**
- Siku ya Pentekoste watu ambao tayari walikuwa waamini walipokea Roho katika tukio tofauti na wokovu wao. **Je, hii ina maana kwamba kupokea (kubalizwa) Roho daima ni tukio tofauti na kumwamini Kristo na kupokea ubatizo wa maji? Je, kuna Maandiko mengine ambayo yanaweza kutusaidia kufikiria hili?**
- Walipompokea Roho Mtakatifu, walianza kunena kwa lugha nyingine. **Je, hii inamaanisha kwamba tutegemee yeyote anayempokea Roho kunena kwa lugha? Je, hii inafundisha nini kuhusu "lugha" kama lugha za furaha?**
- **Tubuni mkabalizwe kila mmoja wenu kwa jina la Yesu Kristo mpate ondoleo la dhambi!**
- Watu 3,000 waliamini na kubalizwa mara baada ya Petro kuwaambia, “Tubuni mkabalizwe.” **Je, hii inamaanisha kwamba ubatizo unapaswa kutokea mara baada ya kuamini? Au ina maana mtu hajaokoka kikweli hadi anapobalizwa?**
- **Hubiri Injili kwa wasioamini , kama vile Petro alivyofanya.**
- **Utiwe nguvu na Roho. Mtegemee yeye!**

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Je, kifungu hiki kinawezaje kututia moyo katika uinjilisti?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Je, kuna mtu ambaye Mungu anakuita ili kushiriki naye ukweli wa Injili? Omba kwa Roho Mtakatifu akusaidie na kuanza kufanya kazi ili kulainisha moyo yao ili kupokea Injili.**

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Ilikuwa Siku ya Kiyahudi ya Pentekoste. Je, kuna yeyote anayejua siku hii ilimaanisha nini kwa Wayahudi wa siku hizo? Kwa nini itakuwa muhimu kwamba kuja kwa Roho Mtakatifu juu ya kanisa kulikuja siku hiyo?**
 - Sikukuu ya mavuno ya Agano la Kale na sherehe ya utoaji wa Sheria kwa Musa
 - Sikukuu ya Mavuno: Pia inajulikana kama Sikukuu ya Majuma au Sikukuu ya Matunda ya Kwanza, ilikuwa sikukuu ya mavuno iliyoathimisha mwisho wa mavuno ya shayiri na mwanzo wa mavuno ya ngano.
 - Kutolewa kwa Sheria: Pia iliathimisha kumpa Musa Amri Kumi kwenye Mlima Sinai, jambo ambalo lilionwa kuwa mwathimisho wa agano kati ya Mungu na Israeli.
 - Ilifanyika siku 50 baada ya Pasaka.
 - Hadithi hii ilitokea siku 50 baada ya kufufuka kwa Yesu
 - Umuhimu wa Agano Jipya: “Kuja kwa Roho ni katika mwendelezo wa kusudi la Mungu katika kutoa sheria na bado ... ujio wa Roho huashiria tofauti muhimu kati ya imani ya Kiyahudi na kujitolea kwa Yesu... ule wa kwanza unazingatia Sheria na unaongozwa na Sheria, wa pili unazingatia Kristo na unaongozwa na Roho.”
- **Waamini walikuwa wapi Siku ya Pentekoste baada ya Yesu kupaa mbinguni? Nini kilitokea?**
 - Walikusanyika pamoja.
 - Ghafla, sauti kama ya upepo mkali ikishuka kutoka mbinguni na kuijaza nyumba.
 - Ndimi zilizogawanyika kama moto zilika juu ya kila mmoja wao.
 - Walijazwa na Roho Mtakatifu.
 - Wanaanza kuzungumza katika lugha tofauti zinazojulikana.
- **Je, uchunguzi huu unaweza kutufundisha nini kuhusu Roho Mtakatifu na jinsi tunavyopitia uwepe wake maishani mwetu?**
 - Roho alikuwa tu pamoja na waumini katika Yesu Kristo.
 - Walikusanyika katika maombi, wakitazamia na kutumaini Roho aje kama Yesu alivyoahidi.
 - Roho hutoka mbinguni, yaani, kutoka kwa Mungu
 - Kama upepo, hauwezi kuuona, uko kila mahali, una nguvu.
 - Huwapa watu uwezo wa kusema kweli za Mungu na kumwabudu.
- **Je, tunaona wapi kuonekana kwa moto katika Agano la Kale? Kwa kuzingatia matukio haya, unafikiri kwa nini Mungu alitumia moto kuwakilisha Roho Mtakatifu katika hadithi hii?**
 - Nguzo ya moto iliyowaongoza Waisraeli na kuwaangazia.
 - Mungu alionekana kama mwali wa moto katika dhabihu ya Ibrahimu. (Mwanzo 15:17)

- Mungu alionekana kama moto kwenye kijiti kinachowaka (Kut. 3:16).
- Moto ulionekana katika hema la kukutania ukiangaza kama uwepo wa Mungu pamoja na watu wake.
 - Katika hadithi ya Pentekoste, **miali ya moto inawakilisha Uwepo wa Mungu** ukikaa ndani na ndani ya kila mwamini binafsi.
- **Soma Maandiko haya mawili - Waebrania 12:29, 1 Kor. 6:19. Je, wanasaidiaje kuelewa kwetu ukweli huu? -**
 - Mungu mwenyewe anatajwa kuwa moto ulao. Moto husafisha na kusafisha dhambi.
 - Miili yetu ni “mahekalu” au makao ya Roho, ambaye tumepokea kutoka kwa Mungu.
- **Wanafunzi walianza kufanya nini walipojazwa na Roho Mtakatifu?**
 - Walianza kunena kwa lugha au lugha nyingine. Tunaona kwamba watu wengine wangeweza kuwaelewa wakizungumza katika lugha yao wenyewe. Hii inatuonyesha kwamba lugha ambazo mitume walikuwa wakizungumza zilikuwa ni lugha zinazojulikana zilizosemwa na wengine.
- **Hakuna mfasiri aliyehitajika na lugha zote ziliwakilishwa. Kwa nini ni muhimu? Je, inaelekezaje nyuma kwenye kitu ambacho kilienda vibaya katika Agano la Kale na kuonyesha jinsi Kristo anavyokomboa?**
 - Injili kwa mataifa yote. Roho na kweli zinapatikana kwa watu na tamaduni zote.
 - Kristo, kupitia roho yake, anaweza kugeuza lugha na migawanyiko iliyochanganyikiwa iliyotokea kwenye Mnara wa Babeli. Yesu ni Mpinduzi wa Laana!
- **Wayahudi wengine wote waliokusanyika Yerusalemu walifanya nini waliposikia haya? Tunaweza kujifunza nini kutokana na itikio lao?**
 - Walishangaa na kuchanganyikiwa kusikia Wagalilaya wakizungumza kwa lugha yao ya asili. Hawakuelewa kinachoendelea.
 - Baadhi walikuwa wakidhihaki.
 - Mioyo mingine imelainishwa kwa kazi ya Roho. Wengine ni ngumu na kupinga.
- **Petro alifanya nini? Amebadilishwa vipi? Ni nini kimesababisha mabadiliko haya?**
 - Sasa haonyeshi kuwaogopa wanadamu na kile wanachoweza kumfanyia. Yeye ni jasiri na jasiri na anazungumza juu ya kile alichokiona na kusikia na kuona. Petro ni mtu tofauti sasa kwa vile amejazwa na Roho Mtakatifu. Wiki chache tu kabla ya haya alikuwa akimkana Kristo na sasa anamtangaza Kristo.
- **Aliuambia nini umati? Orodhesha mambo aliyosema.**
 - § Si kulewa bali kujazwa na Roho.
 - § Kumiminiwa huku kwa Roho kunatimiza unabii wa Yoeli kuhusu siku za mwisho.
 - § "Wote watakaoliitia jina la Bwana wataokolewa."

§ Misingi ya Injili: Yesu, Mungu-mtu, aliyethibitishwa kwa miujiza, aliuawa na watu wenye dhambi, alifufuka kutoka kwa wafu - kama inavyoshuhudiwa na wengi, ni Bwana na Masihi.

§ Sisi sote tunapaswa kulaumiwa kwa kifo cha Yesu. Alikufa kwa sababu ya dhambi zetu.

- **Ni kweli gani tunazojifunza kutokana na yale ambayo Petro alisema?**
 - Mungu anatimiza makusudi yake.
 - Roho humiminwa juu ya waamini wote.
 - Yesu alitimiza wokovu huu kupitia yote aliyofanya na yote yaliyompata - maisha yake ya kutokuwa na dhambi na ya haki, kusulubishwa kwake, na kufufuka kwake. Tunajua ni kweli kwa sababu tuliiona!
 - Wokovu wa Mungu unapatikana kwa yeyote atakayemwita kupitia Yesu.

- **Je, watu walijibu nini? Je, hii inatufundisha nini kuhusu wokovu? Au kuhusu uinjilisti?**
 - **Walichomwa moyoni. "Tufanye nini?" Je, maneno haya yanatufundisha nini kuhusu utendakazi wa wokovu wa Mungu ndani ya watu?**
 - Ni chungu kwa sababu inahusisha kuangalia kwa uaminifu dhambi na hatia.
 - Huanzia moyoni. Huanza kwa kukata tamaa sisi wenyewe na kulia kwa ajili ya msaada katika kukata tamaa.
 - Utangazaji wa neno la Mungu ni muhimu ili kuwasaidia watu kuelewa na kumjua Kristo.
 - Roho anafanya kazi ndani ya mioyo ya watu ili kuwathibitisha kuwa watenda dhambi na kuanza kuwavuta kwa Kristo hata kabla hawajaokolewa.

- **Petro aliwajibuje? Andika anachosema na uone kile kila sehemu inatufundisha:**
 - Tubu - kuungama na kuziacha njia zako za dhambi za kuamini, kusema, na kutenda
 - Ubatizwe-oshwe kuwa safi, jitambulishwe na (hadharani), amini/tumaini, weka ahadi ya utii kwa
 - Kila mmoja wenu - kila mtu lazima aitikie wito wa Mungu
 - Katika jina la Yesu Kristo - Yesu ndiye mlengwa sahihi wa imani yetu, tumaini letu pekee, chanzo cha wokovu wetu.
 - Kwa ondoleo la dhambi - ahadi ya kufanywa haki na Mungu, ya uhusiano mpya
 - Utapokea zawadi - si kitu tunaweza kupata. Tunapokea - kitendo cha uaminifu
 - wa Roho Mtakatifu - Mungu Roho, Msaidizi, mtetezi kwamba Yesu alizungumza juu yake katika Yohana 14. Kwa kila mwamini, alipokea katika hatua ya wokovu.
 - Ahadi ni kwa ajili yenu, na kwa watoto wenu, na kwa wote walio mbali (Wamataifa), wote ambao Bwana atawaita kwake (Ona Waefeso 2:11-13).

- **Nafsi 3,000 zilipokea ujumbe wa Petro na kubatizwa. Je, hii inatufundisha nini kuhusu kazi ya Roho kupitia Neno?**
 - Mungu alikuwa akitumia kumwagwa huku kwa Roho ili kuanzisha kanisa la Kristo kwa nguvu, akiweka msingi kupitia mabadiliko ya moyo na kupitia idadi kubwa ya watu walioitikia Injili.
 - Kuhubiriwa kwa ujumbe wa Injili ni sehemu muhimu ya watu kuokolewa. Watu wanaokolewa wanapoamini na kujitambulisha na Yesu.

[FUNDISHO LA SI LAZIMA] Ubatizo katika jina la Kristo (au Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu) unamaanisha nini? Kwa nini ni muhimu?

- Ni ishara na muhuri wa ahadi ya Mungu ya kutuokoa na kutufanya kuwa sehemu ya watu wake wa agano.
- Ni Ishara kwa Muumini.
 - kutakaswa na kusamehewa dhambi zake (Matendo 2:38).
 - kuzaliwa upya (kufanywa upya - kuzaliwa mara ya pili) na Roho Mtakatifu (1Kor 12:13)
 - kuzikwa na kufufuka pamoja na Kristo (Rum 6:4; Kol 2:12)
 - kukaliwa na Roho Mtakatifu - (1Kor 12:13)
 - kupitishwa katika familia ya Mungu (Gal 3:26,27).
 - kutakaswa na Roho Mtakatifu (Kol 2:6,7,11,12)

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Waumini hupokea Roho Mtakatifu.** Petro anasema juu ya wale wanaotubu na kubatizwa, "Mtapokea Roho Mtakatifu."
 - **Hii ni ahadi kwa wote wanaoamini kwa wakati wote .**
 - Anaendelea kusema, "Ahadi ni kwa ajili yenu, na kwa watoto wenu, na kwa wote walio mbali, kwa wale wote ambao Bwana Mungu wetu atawaita." Kila aliyeitwa na Bwana na kuokolewa ana Roho Mtakatifu.
- Siku ya Pentekoste watu ambao tayari walikuwa waamini walipokea Roho katika tukio tofauti na wokovu wao. **Je, hii ina maana kwamba kupokea (kubatizwa) Roho daima ni tukio tofauti na kumwamini Kristo na kupokea ubatizo wa maji? Je, kuna Maandiko mengine ambayo yanaweza kutusaidia kufikiria hili?**
 - Hapana, Petro anawaahidi wasikilizaji kwamba watakapotubu na kubatizwa watapokea roho wakati huo na ndivyo ilivyokuwa. Halikuwa tukio tofauti.
 - Waefeso 1:13 - *Katika yeye ninyi nanyi, mliposikia neno la kweli, Injili ya wokovu wenu, na kumwamini yeye, na kutiwa muhuri na huyo Roho Mtakatifu aliyeahidiwa.*
 - Kumbuka: Tutasema mara kadhaa katika Matendo kwamba watu waliamini na kubatizwa lakini Roho haikumiminwa juu yao hapo kwanza. Tutashughulikia hili zaidi katika Somo la 10

- Walipompokea Roho Mtakatifu, walianza kunena kwa lugha nyingine. **Je, hii inamaanisha kwamba tutegemee yeyote anayempokea Roho kunena kwa lugha? Je, hii inafundisha nini kuhusu "lugha" kama lugha za furaha?**
 - 1 Wakorintho 12:4-11 inafundisha kwamba karama za Roho hugawanywa kwa njia tofauti kwa kila mwamini. Hii inajumuisha karama ya kunena kwa lugha.
 - Lugha hapa katika Matendo 2 bila shaka ni lugha za kibinadamu zinazojulikana ambazo watu wanaweza kuelewa, si matamshi ya msisimko.
- **Tubuni mkabatizwe** kila mmoja wenu kwa jina la Yesu Kristo mpate ondoleo la dhambi!
 - Amri hii inatumika kwa kila mwenye dhambi aliyehukumiwa kwa nyakati zote.
- Watu 3,000 waliamini na kubatizwa mara baada ya Petro kuwaambia, “Tubuni mkabatizwe.” **Je, hii inamaanisha kwamba ubatizo unapaswa kutokea mara baada ya kuamini? Au ina maana mtu hajaokoka kikweli hadi anapobatizwa?**
 - Agizo la Petro ni kwamba watu waliohukumiwa na dhambi watubu na kubatizwa katika jina la Yesu ili kupokea msamaha wa dhambi zetu na Roho Mtakatifu. Mahali pengine katika Maandiko kuna amri za kubatizwa.
 - Hakuna mahali inaamuru haswa wakati ubatizo lazima ufanyike.
 - Yeyote anayetubu dhambi zake na kumwamini Yesu anaokolewa, hata kama ubatizo unakuja baadaye. Tunabatizwa kwa sababu ya kutii amri za Mungu, na si kupata wokovu wetu!
- **Hubiri Injili kwa wasioamini** , kama vile Petro alivyofanya.
 - Ndiyo, tunaitwa daima kuhubiri neno la Mungu, kuwaita watu kwenye toba na imani kwa ajili ya ondoleo la dhambi, na kuwaita watu kwenye ubatizo.
- **Uwezeshe na Roho. Mtegemee yeye!**
 - Hii itakuwa kweli daima.

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Je, kifungu hiki kinawezaje kututia moyo katika uinjilisti?**
 - Ni Roho anayefanya kazi mioyoni kuwaita watu kwa Kristo.
 - Utambulisho wangu thabiti kama mtoto wa Mungu unaweza kunipa usalama na ujasiri wa kusimama na kushuhudia kwa ajili yake
 - Uinjilisti wetu ni lazima ujikite katika Neno la Mungu ambalo limekita mizizi katika Agano la Kale lote na Agano Jipya.

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Je, kuna mtu ambaye Mungu anakuita ili kushiriki naye ukweli wa Injili? Omba kwa Roho Mtakatifu akusaidie na kuanza kufanya kazi ili kulainisha moyo yao ili kupokea Injili.**

2-B. Ushirika wa Waumini

Matendo 2:42-47

Muktadha:

Kwa kuja kwa Roho siku ya Pentekoste, Petro alihubiri kwa nguvu za Roho Mtakatifu. Watu wengi walitubu na kubatizwa. Jambo lingine ambalo Petro aliwaambia akiwaonya lilikuwa hili. **“Jiokoeni na kizazi hiki kifisadi.”**

Hadithi hii ni jinsi watu katika kanisa la kwanza, hiki “kizazi kipya,” waliishi pamoja:

- **Maneno haya, “Jiokoeni na kizazi hiki cha sasa” yangewezaje kutusaidia kuelewa kifungu hiki kuhusu ushirika wa waumini?**
 - Kizazi " ni utamaduni mzima . Kila kizazi - kina sifa zake za kawaida za kufikiria na tabia ..
 - Kwa hiyo jambo kuu linaloathiri akili na mioyo yao halipaswi tena kuwa roho ya nyakati, bali roho na kweli ya Mungu.
 - Kanisa lenyewe ni "kizazi kipya" - watu wapya kabisa , utamaduni mpya. Kanisa linapaswa kuonyesha ulimwengu njia mpya kabisa ya kuishi kama wanadamu chini ya Ubwana wa Kristo.

Na hadithi hii ni jinsi watu katika kanisa la kwanza, hiki “kizazi kipya,” waliishi pamoja:

HADITHI:

Walidumu katika mafundisho ya mitume, na katika ushirika, na katika kuumega mkate, na katika kusali. Watu wote wakaingiwa na hofu, na maajabu mengi na ishara zikafanywa na mitume. Waumini wote walikuwa pamoja na walikuwa na kila kitu shirika. Wakiuza mali zao na vitu vyao, wakampa mtu ye yote kadiri alivyokuwa na haja. Kila siku waliendelea kukutana pamoja katika ua wa hekalu. Wakamega mkate nyumbani mwao, wakala pamoja kwa furaha na moyo mweupe, wakimsifu Mungu na kupata kibali cha watu wote. Na Bwana akawazidishia hesabu kila siku wale waliokuwa wakiokolewa.

UTANGULIZI: Uliza swali la Awali kwa kundi zima au mjadili wawili wawili.

- Fikiria wakati katika maisha yako ulipopitia hisia ya kina ya ushirika na waumini wengine. Hilo lilitokea lini? Ni nini kilichoifanya kuwa ya pekee sana?

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MIADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

Kuzingatia sifa za kanisa lenye afya?

- Ni nini kilifanyika kabla tu ya kifungu hiki kinachoonyesha kile ambacho kanisa lilianzishwa juu yake?
 - Kanisa lilijengwa juu ya mwitikio uliotiwa nguvu na Roho Mtakatifu kwa mahubiri ya Injili ya Yesu Kristo inayoongoza toba na imani.
- Je, mtazamo wa msingi wa waumini kuelekea ushirika ulikuwa upi?
- Waumini walijitolea kwa nini hasa? Je, hii inatuongoza vipi kuelekea makanisa yenye afya leo?
- Ni nini kilikuwa kikitokea ambacho kilithibitisha kwamba Injili inayofundishwa na kuaminiwa ilikuwa ya kweli? Kwa nini jambo hili lilikuwa muhimu katika hatua za mwanzo za kanisa la Kristo? Je, hili linafaa kutumikaje kwa makanisa yetu leo?
- Ni kwa jinsi gani kanisa lilionyesha hali ya kweli ya umoja na uaminifu kuelekea ushirika? Tunaweza kujifunzaje kutoka kwao?
 - Je, ni kwa jinsi gani kuamini Injili kunakuza kwa kina hali hii ya umoja?
 - Ni sifa gani za ushirika wa kweli tunapaswa kupata katika kundi dogo la waamini waliojitolea ambao kwa kweli wanatembea pamoja na Bwana?
- Waumini walikuwa na hisia gani hapo awali? Hii ilitoka wapi?
- Ni rahisi sana katika makanisa yetu kustarehe na kundi letu, na watu tunaowapenda. Je, kanisa la kwanza liliepukaje jambo hili? Waliendeleaje kuwa waaminifu hadi ukuzi? Je, ni matunda gani ya wazi ya ushirika wao?

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- Ishara na maajabu yamehakikishwa?
- Tafuta umoja: Tumaini mambo makuu kutoka kwa Mungu:
- Jenga vikundi vidogo:

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- Waamini wanahitaji kuwa sehemu ya ushirika wa ndani wa waamini - kuumegea mkate, kuomba, kusikia na kutumia mafundisho ya neno la Mungu, na kuwa wakarimu kwa rasilimali zao. **Ni mawazo gani kati ya haya ambayo watu katika makanisa yetu wanapambana nayo zaidi? Je! hadithi hii inaweza kututia moyo jinsi gani?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- Ni kipi kati ya vipengele hivi vya kanisa la mapema ambacho unatatizika kuishi zaidi? Je, ni kwa jinsi gani kukumbuka kwamba tumesamehewa kunaweza kutusaidia kutubu hili na kumruhusu Roho Mtakatifu atuwezeshe kumfuata Kristo kwa njia za ndani na za kuamini zaidi?

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

Je, tunajifunza nini katika hadithi hii kuhusu kanisa la kwanza?

Je, ni sifa gani za kanisa lenye afya tunazoziona?

- **Ni nini kilifanyika kabla tu ya kifungu hiki kinachoonyesha kile ambacho kanisa lilianzishwa juu yake?**
 - Kanisa liliongozwa na Roho Mtakatifu.
 - Kanisa lilijengwa juu ya mwitikio uliotiwa nguvu na Roho Mtakatifu kwa mahubiri ya Injili ya Yesu Kristo inayoongoza toba na imani.

Sasa, hebu tuangalie kifungu kikuu:

- **Je, mtazamo wa msingi wa waumini kuelekea ushirika ulikuwa upi?**
 - Walikuwa wamejitolea - hisia ya kujitolea kwa moyo wote kwa mchakato mzima.
- **Waumini walijitolea kwa nini hasa? Je, hii inatuongoza vipi kuelekea makanisa yenye afya leo?**
 - **Mafundisho ya mitume.** Walijitolea kwa Maandiko. Sio tu neno la kinabii, lakini kwa maelezo ya kitume ya maana ya Maandiko (mf. mahubiri ya Petro).
 - **Ushirika.** Walijitolea mmoja kwa mwingine, kufuata maisha haya mapya kama mwili au familia.
 - **Kumega mkate** (kula pamoja na/au Meza ya Bwana ili kumkumbuka Kristo) Kula pamoja hujenga jumuiya.
 - **Maombi** - yanapaswa kuwa kiini cha ushirika wetu
- **Ni nini kilikuwa kikitokea ambacho kilithibitisha kwamba Injili inayofundishwa na kuaminiwa ilikuwa ya kweli? Kwa nini jambo hili lilikuwa muhimu katika hatua za mwanzo za kanisa la Kristo? Je, hili linafaa kutumikaje kwa makanisa yetu leo?**
 - Maajabu na ishara zilikuwa zikifanywa na mitume waliokuwa pamoja na Yesu.
 - Aina hizi za ishara kutoka zilikuwa za kawaida hasa nyakati muhimu za kuanzishwa kwa kanisa ili kuthibitisha uwepo wa Mungu.
 - Daima walikuwa wakithibitisha Neno la Mungu likifundishwa. Na Neno lilikuwa daima likimletea Mungu utukufu.
 - Ingawa Mungu haahidi kufanya miujiza ya aina hii kwa kawaida kati yetu leo, tunapaswa kuwa na tumaini kubwa na matarajio kwamba Mungu ataendelea kutenda kwa nguvu kukuza kanisa lake.
 - Ni muhimu kwetu kuwa wasikivu kwa Roho ili tumtambue na kumsifu Mungu kwa kazi ya miujiza anayofanya katika mioyo na maisha ya watu - sio tu miujiza ya nje kama uponyaji wa mwili, lakini mabadiliko makubwa ambayo Mungu hufanya mioyoni mwao kupitia Injili.

- **Ni kwa jinsi gani kanisa lilionyesha hali ya kweli ya umoja na uaminifu kuelekea ushirika? Tunaweza kujifunzaje kutoka kwao?**
 - § Inasema walikuwa pamoja na walikuwa na kila kitu kwa pamoja waligawana mali zao. Tunapaswa kuhangaikia mahitaji ya ndugu na dada na kuwa tayari kujidhabihu ili kushiriki baraka zetu.
 - § Kukutana kila siku, mara kwa mara, kuthaminiwa kuwa pamoja
 - § Kula pamoja katika nyumba - kushiriki chakula chao.
- **Je, ni kwa jinsi gani kuamini Injili kunakuza kwa kina hali hii ya umoja?**
 - Injili ya neema inatuambia kwamba sisi wenye dhambi tumesamehewa na kuhesabiwa haki kwa kutubu na kutumaini wokovu kupitia Kristo ambaye alikufa kwa ajili yetu na kufufuka tena. Tunapoamini hili zaidi na zaidi na kufurahia kuwa watoto wa Mungu, Roho hutuongoza kwenye unyenyekevu unaokua katika jinsi tunavyohusiana sisi kwa sisi. Tunajua kwamba hakuna hata mmoja wetu anayestahili chochote kutoka kwa Bwana kwa hivyo hakuna majivuno au ubinafsi. Tumefanywa kuweza kutumikiana kwa upendo kweli kweli. Hii inasababisha umoja unaokua.
- **Ni sifa gani za ushirika wa kweli tunapaswa kupata katika kundi dogo la waamini waliojitolea ambao kwa kweli wanatembea pamoja na Bwana?**
 - § Upendo wa dhabihu wa pande zote na kusaidiana.
 - § Uwazi kwa kila mmoja kuhusu mapambano ya kibinafsi. Kuungama dhambi.
 - § Uaminifu na uwajibikaji wa upole ili kuhimiza toba na kukua katika utakatifu unaotegemea Neno la Mungu.
- **Waumini walikuwa na hisia gani hapo awali? Hii ilitoka wapi?**
 - Hisia ya hofu, matarajio, na mshangao
 - Hisia ya furaha na shukrani
 - Kumsifu Mungu
- **Ni rahisi sana katika makanisa yetu kustarehe na kundi letu, na watu tunaowapenda. Je, kanisa la kwanza liliepukaje jambo hili? Waliendeleaje kuwa waaminifu hadi ukuzi? Je, ni matunda gani ya wazi ya ushirika wao?**
 - Walifurahia upendeleo wa watu wote, sifa nzuri.
 - Walikaribisha watafutaji. Ni wazi walijitolea kueneza ushahidi wao na kuwavuta wengine ndani.
 - Walimtukuza Mungu kwa sifa zao.
 - Bwana akawaongeza kila siku katika hesabu yao wale waliokuwa wakiokolewa!

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Ishara na maajabu?** Je, kanisa leo linapaswa kutarajia kuona mara kwa mara ishara na maajabu kama kanisa ni la kweli na limejitolea kweli kwa Neno la Mungu?
 - Hapana. Huu ulikuwa wakati wa kipekee katika kuanzishwa kwa kanisa. (zaidi baadaye)
- **Tafuta umoja:** Lakini, kujitolea kwa umoja wa kanisa, fundisho thabiti la Maandiko, maombi, kushirikiana na ukarimu, kukusanyika mara kwa mara na kula pamoja, kukaribishwa kwa watu wa nje, na watu wanaokuja kwenye imani wanapaswa kuwa sifa ya makanisa yetu kila wakati.
- **Tumaini la mambo makuu kutoka kwa Mungu:** Tunapaswa kuamini kwamba Mungu anaweza kuaminiwa kufanya mambo makuu kati yetu na kupitia kwetu. Na tabia kubwa ya shukrani na sifa.
- **Jenga vikundi vidogo:** muhimu kwa maisha ya ushirika. Walikutana majumbani na kukutana pamoja. Ni wazi kwamba watu 3000 hawakuweza kupata uhusiano wa kina wa kibinafsi na kila mtu, kwa hivyo walihitaji kuwa na ushirika katika vikundi vidogo pia.

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Tunaona kwamba kumiminiwa kwa kawaida kwa mtu ambaye ametubu na kumfuata Yesu ni kuhusika katika ushirika wa ndani wa waumini, kuumega mkate, kuomba, kusikia na kutumia mafundisho ya neno la Mungu, na pia kuwa wakarimu kwa rasilimali zao. Ni ipi kati ya hizi ambayo watu katika makanisa yetu wanapambana nayo zaidi? Je! hadithi hii inaweza kututia moyo jinsi gani?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Ni kipi kati ya vipengele hivi vya kanisa la mapema ambacho unatatizika kuishi zaidi?** (mafundisho ya neno la Mungu, ushirika, kuumega mkate pamoja, maombi, ukarimu). Je, hii inaweza kudhihirishaje kwamba unamzuilia Mungu kitu? **Je, ni kwa jinsi gani kukumbuka kwamba tumesamehewa kunaweza kutusaidia kutubu hili na kumruhusu Roho Mtakatifu atuwezeshe kumfuata Kristo kwa njia za ndani na za kuamini zaidi?**

3. Uponyaji wa Ombaomba Kilema

Matendo 3:1-26

Siku moja, Petro na Yohana walikuwa wakienda Hekaluni kusali saa ya kusali, wakakutana na mtu kiwete. Mtu huyu alikuwa kiwete tangu kuzaliwa na alichukuliwa kila siku hadi kwenye lango la Hekalu lililoitwa Mzuri ili kuomba kutoka kwa wale wanaokwenda Hekaluni. Alipowaona Petro na Yohana wakiingia hekaluni, aliwaomba fedha. Petro na Yohana wote wakamtazama mtu huyo, naye Petro akasema, "Tutazame sisi." Yule mwombaji kiwete akawatazama, akitarajia kupokea kitu kutoka kwao, lakini Petro akasema, "Sina fedha na dhahabu, lakini nilicho nacho nitakupa. Kwa jina la Yesu Kristo wa Nazareti, simama uende." Petro akamshika mkono wa kuume yule kiwete, akamwinua, na mara miguu yake ikapata nguvu. Naye akaruka, akasimama, akaanza kutembea. Kisha akaingia hekaluni pamoja nao, akitembea, akiruka-ruka, na kumsifu Mungu! Watu wakamwona akitembea na kumsifu Mungu, wakamtambua kuwa ndiye aliyekuwa ameketi kwenye lango la Hekalu akiomba fedha. Nao wakajawa na mshangao na kustaajabia yaliyotokea.

Petro akauambia ule umati wa watu, "Mbona mnastaajabu kana kwamba tulifanya hivi kwa uwezo wetu wenyewe, wakati uweza wa Mungu uliokuwa ukimtukuza Mwanawe Yesu? . . . Ninyi mlimwua Yesu, aliye chanzo cha uzima, lakini Mungu alimfufua kutoka kwa wafu. Sisi ni mashahidi wa jambo hili. Na ilikuwa kwa imani katika jina la Yesu huyu mtu huyu mnayemjua alitiwa nguvu.

Kisha akaeleza maandiko kuanzia kwa Ibrahimu katika maisha, kifo, na ufufuo wa Yesu Kristo. Kisha akasema, Tubuni basi, mrejee, ili dhambi zenu zifutwe, zipate kuja nyakati za kuburudishwa kwa kuwako kwake Bwana.

UTANGULIZI: (Uliza swali la kabla ya hadithi kujadili wawili wawili au kama kikundi.)

- **Fikiria wakati katika maisha yako ambapo umeshuhudia muujiza? Hilo lilikufanya uhisije? Ni nani alipata sifa kwa muujiza huo?**

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MJADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Petro na Yohana walikuwa wakifanya nini? Wapi? Lini? Hiyo inatufundisha nini?**
- **Nani alikutana na Petro na Yohana? Alikuwa mtu wa namna gani?**
 - **Petro na Yohana walimjibuje? Walisema nini?**
- **Nini kilitokea kwa mtu huyo? Alijibuje? Kwa nini?**
- **Watu wengine waliitikiaje? Je, hii inatuonyesha nini?**
- **Petro aliuambia nini umati? Tunaweza kujifunza nini kutokana na hili?**
- **Je, badiliko lililotokea katika mwili wa yule mtu kilema lilionyeshaje kile kinachotokea Injili inapobadili moyo wa mtu?**

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- Utaratibu wa kawaida wa maombi na ibada.
- Kuweni makini na kumjali mhitaji aliye mbele yao.
- Jibu baraka za Mungu kwa ibada ya dhati na shukrani kwa Mungu
- Hubiri kwa ujasiri na mafundisho yenye uzima. Eleza kweli za msingi za Injili kuhusu Yesu Kristo, zilizokita mizizi katika Maandiko yote kutoka Agano la Kale kupitia Kristo.
- Waite watu waitikie toba na kuyakabidhi maisha yao kwa Yesu.
- Tulia ndani Yake.
- Usijichukulie sifa kwa yale Mungu anayofanya!

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Ni kwa njia zipi sisi kama Wakristo tunaweza kuwa na shughuli nyingi sana na shughuli zetu hivi kwamba tunampita mtu aliye na uhitaji? Je, wakati mwingine tunatanguliza vipi ratiba na matukio yetu badala ya kuwapenda watu?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Ni kwa njia gani hivi majuzi umejishughulisha sana na kumtumikia Mungu na kufanya mambo mazuri hivi kwamba umekosa kumpenda au kumtunza mtu mwenye uhitaji?**

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Petro na Yohana walikuwa wakifanya nini? Wapi? Lini? Hiyo inatufundisha nini?**
 - Petro na Yohana walikuwa wakifanya kazi pamoja na kwenda Hekaluni pamoja ili kusali saa ya kusali.
 - Inatufundisha kwamba huduma inakusudiwa kufanya pamoja. Yohana na Petro walikuwa tofauti sana katika haiba zao katika injili. Yohana alijulikana kwa kuwa mkarimu sana na kuwapenda wengine huku Petro akijulikana kwa ujasiri na ushupavu wake.
 - Walikuwa wakienda hekaluni kusali saa ya kusali.
 - Inatufundisha kwamba sala ilikuwa sehemu ya kawaida ya maisha yao. Walikuwa wakiomba na kuzingatia nyakati za maombi kila mara.
 - Kupitia mazoea yao ya maombi na uaminifu walikuwa wakijiweka mahali ambapo Mungu angeweza kuwatumia, ambapo wangeweza kuitikia kwa Roho nafasi za kuhudumu katika jina la Yesu.
 - Hawakuwa wakipinga njia za kimapokeo za sala na ibada. Bado walikuwa Wayahudi!
 - Kwa kwenda hekaluni walikuwa wakionyesha kwamba maisha haya mapya, Injili hii ya Yesu, haikuwa kukataliwa kwa Hekalu au imani na hiHADITHIa ya Waisraeli. Badala yake ilikuwa ni utimilifu au mwendelezo wa kile ambacho Mungu alikuwa akipitia Israeli alipomleta Mwokozi, Masihi, kuokoa wenye dhambi.
 - Wao pia, bila kuhatarisha imani yao katika Kristo, waliweza kuendelea kushikamana na au kuhusiana na utamaduni unaowazunguka ili waweze kuwa na jukwaa la kushiriki Injili.
- **Nani alikutana na Petro na Yohana? Alikuwa mtu wa namna gani? Alikuwa wapi? Alikuwa anafanya nini?**
 - Kulikuwa na mwanamume mmoja aliyekuwa kilema tangu kuzaliwa kwenye mwingilio wa hekalu nje ya lango. **Maisha yangukwaje kwa huyu kiwete? Je, watu wengine wangemfikiriaje?**
 - Kukata tamaa, kutegemea wengine, kufukuzwa, kudharauliwa, maskini. Alikuwa amekwama, hana tumaini, mtumwa wa maisha haya ya kila siku.
 - Wengine wangemdharau, walimwona kuwa wa thamani kidogo, kero. Ingeonekana kuwa duni kiroho na kimaadili. Huenda watu walifikiri kwamba alikuwa kilema kwa sababu ya dhambi.
 - (Kut. Yoh. 9:1-3) - Yesu alisema nini kuhusu hili?
- **Petro na Yohana walimjibuje? Wangeweza kufanya nini badala yake? Petro na Yohana walimwambia nini kwanza? Kwa nini? Je, hii inawezaje kutusaidia kukabiliana na watu wenye uhitaji? Je, hii inaweza kutufundisha nini kuhusu kuhusiana na maskini na wahitaji?**

- Wakati wa maombi ungekuwa wakati wenye shughuli nyingi Hekaluni na watu wengi wakipita. Ingekuwa rahisi kupita na kumpuuza hata kama alikuwa akiita.
 - Wakasema, "Tutazame." Walitaka kumtazama kwa macho ili kumuonyesha utu. Hawakuona aibu kumtazama machoni. Alikuwa wa pekee, alistahili kwa sababu aliumbwa kwa mfano wa Mungu. Bado ilikuwa kweli ingawa alikuwa na matatizo mengi.
 - Tunaweza kujifunza kuwa waombaji zaidi na wasikivu kwa Roho Mtakatifu tunapoingia katika ulimwengu, kuwatazama wahitaji jinsi Yesu angefanya, kuona thamani na utu. Tunaweza kuwa tayari wakati mwingine kutulia, kuchukua muda na kusikiliza, kuangalia watu machoni, kuungana nao.
- **Walisema nini karibu naye? Je, hii inatuonyesha nini kuhusu Petro na Yohana?**
 - "Sina fedha na dhahabu, lakini nilicho nacho ndicho ninachokupa. Katika jina la Yesu Kristo wa Nazareti, simama utembe." Waliamini kwamba Yesu alikuwa na uwezo wa kumponya.
 - Anatumia uponyaji wa kimwili kuhubiri Injili, kuelekeza moja kwa moja kwa Yesu Kristo, ili kuonyesha jinsi Mungu alivyomponya mtu huyu ili kumtukuza Yesu.
- **Petro alifanya nini baadaye? Je, hii inatufundisha nini? Kwa nini Petro alishika mkono wake?**
 - Petro akamshika mkono wa kulia, akamwinua.
 - Alimgusa, hakuogopa kuwa najisi.
 - Ilikuwa kana kwamba alikuwa akimtia moyo kuchukua hatua hiyo ya kwanza ya kuiacha imani yake mpya.
- **Nini kilitokea kwa mtu huyo? Unafikiri nini kilikuwa kikiendelea akilini mwa yule kiwete baada ya Petro kumwambia asimame na kutembea? Alijibuje? Kwa nini?**
 - Angeweza kuhisi shaka au kutoamini mwanzoni. Kisha alitiwa moyo na Petro kumshika mkono ili kumsaidia kuiondoa imani yake.
 - Aliponywa mara moja; miguu yake ikapata nguvu hata akaruka, akasimama na kuanza kutembea.
 - Kisha akaingia hekaluni, akitembea, akiruka-ruka, na kumsifu Mungu.
 - Mwitikio sahihi Mungu anapofanya kazi ni sifa na shukrani - ibada ya moyo wote.
 - Mungu ndiye anayepokea utukufu, si mwanadamu. Kwa kuingia hekaluni, yule mtu kilema anatambua chanzo cha kuponywa kwake. Mtazamo sio juu ya muujiza yenyewe, lakini Mungu wa muujiza.
 - Kwa kujibu hivyo hadharani anakuwa anatoa ushuhuda kwa wengine wa maisha mapya aliyoyapata katika Kristo.
 - Aligundua kwamba maisha mapya aliyoyapata ndani ya Kristo yalikuwa mazuri zaidi kuliko yale ya lango Mzuri.
- **Watu wengine waliitikiaje? Je, hii inatuonyesha nini?**

- Walimtambua kuwa mtu ambaye alikuwa kilema kwa miaka mingi.
 - Walijawa na mshangao na mshangao, labda wakifikiri ni nguvu za Petro ndizo zilizomponya badala ya kutambua kwamba nguvu hizo zilitoka kwa Mungu zikimletea Yesu utukufu.
 - Mioyo yetu ya kidunia isiyoamini haimpi Mungu utukufu kwa asili bali inatafuta maelezo ya kidunia.
- **Petro aliuambia nini umati? Tunaweza kujifunza nini kutokana na hili?**
 - Alielekeza uangalifu kutoka kwake na kumwelekea Mungu, hasa kwa Yesu.
 - Alionyesha kusudi kuu la miujiza katika Agano Jipya - kuleta utukufu kwa Yesu Kristo na kuanzisha Kanisa lake kupitia Neno Lake.
 - Alitumia nafasi hiyo kueleza Injili ya Kristo, akionyesha jinsi Neno lote la Mungu, kuanzia Ibrahimu, lilivyokuwa likielekeza kwa Yesu na kifo na ufufuo wake kwa ajili ya ondoleo la dhambi. (Ilikuwa Hadithi za Biblia za Kronolojia!)
 - Hakuwapa tu habari. Aliwaita watubu na kumwamini Kristo pekee kama Mwokozi na Bwana wao.
 - Wainjilisti lazima waondoe uangalifu kutoka kwetu na kuelekea Kristo Mwokozi wetu. Vivyo hivyo tunapaswa kuwaita wasioamini kufanya jambo lile lile!
- **Je, tunapaswa kuelewa jinsi gani katika hadithi hii inamhusu mtu mmoja, na katika hadithi iliyotangulia wanaume 3,000 wanaokolewa?**
 - Tunaweza kuona kwamba mtu binafsi ni muhimu kwa Mungu. Anajali watu wengi, lakini pia anajali mtu mmoja. Tunajifunza kwamba hata wale wanaojali kuwafikia wengi wanapaswa pia kujali kila mtu. Hatupaswi kuwa na shughuli nyingi kujaribu kuwafikia watu wengi kiasi kwamba tunakosa kumfikia mtu aliye mbele yetu.
- **Je, badiliko lililotokea katika mwili wa yule mtu kilema lilionyeshaje kile kinachotokea Injili inapobadili moyo wa mtu?**
 - Alitoka katika utumwa katika mwili wake uliovunjika hadi uhuru wa kutembea, kuruka-ruka, na kumsifu Mungu
 - Bila Kristo tuko katika utumwa wa dhambi katika roho zetu. Injili yake inatuweka huru kutoka kwa dhambi ili tuweze kumwabudu katika Roho na kweli.

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Maombi na Kuabudu:** Petro na Yohana walikuwa na utaratibu wa kawaida wa maombi na ibada.
 - Iliwaweka mahali ambapo wangeweza kumsikiliza Mungu na kuitikia Roho wake katika huduma.
 - Wakati na jinsi tunavyoomba na kuabudu kunaweza kutofautiana, lakini ni muhimu sisi sote tuifanye kuwa mazoea ya kawaida.

- Kuwa mwangalifu kwa mwongozo wa Roho unapoishi maisha ya maombi.
- **Zingatia. Pia wajali wahitaji:** Petro na Yohana walisimama, wakasikiliza, na kumtunza maskini mbele yao. Petro na Yohana walitoa kile walichopaswa kutoa badala ya kukataa tu kusaidia. Njia nyingi za kufikia mahitaji ya watu - msaada wa kifedha, kushiriki wakati wetu, maombi
- **Shukrani na kuabudu.** Mtu aliyeponywa alijibu kwa ibada ya kweli na shukrani kwa Mungu. Hakuwa na aibu.
- **Hubiri neno.** Mahubiri ya Petro yalikuwa ya ujasiri, yenye usawaziko wa kimafundisho, na yaliwasilisha kweli za msingi za Injili kuhusu Yesu Kristo. Inayo mizizi katika Maandiko yote kutoka AK kupitia Kristo. Pia aliwaita watu kwenye jibu la toba na kujiamini wenyewe kwa Yesu.
 - Ingawa mitindo ya kuhubiri au kuwasiliana na Waliohubiriwa inaweza kutofautiana sana, kanuni hizi za kimsingi hutumika kila wakati
 - Injili sio tu kwamba inaokoa roho za watu, lakini pia ni sehemu ya kukomboa kila kitu ambacho ni mbaya ulimwenguni, pamoja na uharibifu wa mwili.
- **Tubu na uamini:** Watu waliosikia ujumbe wa injili waliamriwa watubu na kurudi ili dhambi za watu zifutwe na kuja nyakati za kuburudishwa kutoka kwa uwepo wa Bwana.
 - Tunahitaji kukumbuka umuhimu wa toba kwa ajili ya ondoleo la dhambi katika mafundisho yetu, mahubiri, na ufuasi wetu. Tunaokolewa tu kutoka kwa dhambi zetu mara moja tu, lakini maisha endelevu ya Mkristo yanapaswa kuwa ya toba na imani tunapokua karibu na karibu na Mungu na kuishi maisha matakatifu zaidi.
- **Tulia ndani yake.** Hatimaye toba na imani hutuunganisha na Uwepo wa Mungu. Hapa ndipo tunapumzika. Hivi ndivyo mioyo yetu inavyoburudishwa na kufanywa hai.
- **Usijichukulie sifa kwa yale Mungu anayofanya!**

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- Ni kwa njia zipi tunaweza kuwa Wakristo kuwa na shughuli nyingi sana na shughuli zetu hivi kwamba tunapita moja kwa moja kumpita mtu aliye na uhitaji? Je, wakati mwingine tunatambuliza vipi ratiba na matukio yetu badala ya kuwapenda watu?

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- Ni kwa njia gani hivi majuzi umejishughulisha sana na kumtumikia Mungu na kufanya mambo mazuri hivi kwamba umekosa kumpenda au kumtunza mtu mwenye uhitaji?

4. Petro na Yohana Mbele ya Viongozi wa Dini

Matendo 4:1-14

Baada ya yule kiwete kuponywa, makuhani, walinzi wa hekalu, na Masadukayo walikuja kwa Petro na Yohana. Walifadhaika sana kwa sababu mitume walikuwa wakiwafundisha watu, wakitangaza katika Yesu ufufuo wa wafu. Basi wakawakamata Petro na Yohana na-kuwaweka jela hadi kesho yake. Lakini wengi waliosikia ule ujumbe waliamini; kwa hiyo hesabu ya wanaume walioamini ikaongezeka kufikia kama elfu tano.

Kesho yake kuhani mkuu na watawala wengine wakakutana na kuwaleta Petro na Yohana mbele yao na kuanza kuwauliza: “Mlifanya jambo hili kwa nguvu gani au kwa jina gani?”

Ndipo Petro, akiwa amejawa na Roho Mtakatifu, akawaambia, Ikiwa mnauliza juu ya tendo hili la wema alilofanyiwa mtu kiwete, ni kwa jina la Yesu Kristo wa Nazareti, ambaye ninyi mlimsulubisha lakini ambaye Mungu alimfufua kutoka kwa wafu, ndipo mtu huyu anasimama mbele yenu akiwa mzima. Kwa maana Yesu ndiye 'jiwe mlilokataa ninyi waashi, ambalo limekuwa jiwe kuu la msingi.' Wokovu haupatikani kwa mwingine awaye yote, kwa maana hapana jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo.”

Basi, walipoona ujasiri wa Petro na Yohana, na kuwafahamu ya kuwa hawakuwa na elimu, watu wa kawaida, walishangaa. Nao wakatambua kwamba walikuwa pamoja na Yesu. Lakini walipomwona yule mtu aliyeponywa amesimama karibu nao, hawakuwa na la kusema kwa kumpinga.

Kwa hiyo wakawaonya vikali wasiseme wala kufundisha tena kwa jina la Yesu. Petro na Yohana wakajibu, “Ni lipi lililo sawa machoni pa Mungu, kuwasikiliza ninyi au Mungu? Ni lazima sisi tunene kuhusu yale tuliyoyaona na kuyasikia. [tuliyoyashuhudia]

UTANGULIZI: (Uliza swali la kabla ya hadithi ili kujadili wawili wawili.)

- Je, umewahi kujaribiwa kutosema ukweli au kubadilisha matukio ya kile kilichotokea ili usipate shida? Zungumza na jirani yako kuhusu hadithi hii na kwa nini ulitenda jinsi ulivyofanya?

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MJADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- Baada ya yule kiwete kuponywa, ambaye alikuja kwa Petro na Yohana. Walikasirishwa na nini? Unafikiri ni kwa nini walikasirika?
- Nini kilitokea siku iliyofuata? Viongozi wa dini waliwauliza nini? Tunaweza kujifunza nini kutokana na hili?
- Je, Petro alijibu swali lao na mateso haya? Ni nani aliyemwezesha kujibu jinsi anavyofanya? Tunaweza kujifunza nini kutokana na hili?
- Petro alijibu swali lao, “Kwa nguvu gani au kwa jina gani ulifanya jambo hili?”
- Petro akasema, ninyi mlimsulubisha, lakini MUNGU alimfufua katika wafu. Kauli hii inatufundisha nini?
- Je, ni kwa jinsi gani hadithi ya Yusufu inaweza kutusaidia kuelewa maneno ya Petro?
- Petro anamwita Yesu nini? Je, hilo linahusianaje na mahali ambapo mtu huyo aliponywa? Anasema nini kuhusu Yesu na wokovu?
- Viongozi wa kidini waliona nini kuhusu Petro na Yohana? Je, walitambua nini kama chanzo cha imani yao? Je, hii inatufundisha nini?
- Ni nini kiliwazuia viongozi wasibishane na Petro na Yohana? Kwa hiyo walijaribu kushughulikia hali hiyo ili kuwafanya watu wasisikilize ujumbe wa Petro? Unafikiri ni kwa nini walifanya hivi?
 - Je, viongozi wa kanisa leo wanaweza kujaribu kutumia woga ili kudhibiti au kuwashawishi watu wao? Je, hii inaonyeshaje hofu yao wenyewe?
- Je, Petro na Yohana waliitikiaje agizo la viongozi? Je, hii inatufundisha nini?

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- Kuwa jasiri. Kufanya yaliyo sawa machoni pa Mungu.
- Tarajia mateso au upinzani. Amini ahadi ya Mungu kuwa pamoja nasi katika mateso.
- Hubiri Injili.
- Kuweni mashahidi.
- Okoka.
- Kuwa na Yesu.
- Mtegemee Roho Mtakatifu.

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Je, ni baadhi ya hatua gani tunaweza kuchukua ili kukuza mahubiri na mafundisho ya Biblia yaliyo wazi na yenye kushawishi katika makanisa yetu?**
- **Je, ni baadhi ya aina gani za mateso ambazo waumini katika Kristo wanakabiliana nazo leo? Je! hadithi hii inaweza kutusaidiaje kustahimili mateso? Ujasiri unaonekanaje katika maisha ya Wakristo?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Je, ujasiri unaonekanaje kwako katika uinjilisti? Je, hadithi hii inawezaje kukusaidia kukupa imani zaidi katika Yesu na kutomwogopa mwanadamu?**
- **Je, ni hali gani ambapo unajaribiwa kung'ang'ania sana mamlaka ambayo Mungu amekupa yenye cheo au cheo chako na kujali sana kile ambacho wengine wanafikiri kukuhusu?**
- **Je, ni hatua gani moja unayoweza kuchukua wiki hii ili "kuwa na Yesu" kikamilifu zaidi?**

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Baada ya yule kiwete kuponywa, ambaye alikuja kwa Petro na Yohana. Walikasirishwa na nini? Unafikiri ni kwa nini walikasirika?**
 - Petro na Yohana walikuwa wakiwafundisha watu kuhusu ufufuo wa wafu katika Yesu. Jambo hilo liliwasumbua sana viongozi wa kidini na Masadukayo.
 - Hilo linatufundisha kwamba viongozi wa kidini walitaka kuwa wao pekee wa kuwafundisha wengine na hawakutaka wengine wawe na mamlaka ya kufundisha.
 - Masadukayo hawakuamini ufufuo wa wafu, kwa hiyo wanafikiri kwamba hilo ni fundisho la uwongo.
 - Walitatizwa kuona maelfu ya watu wakisikiliza na kupendezwa na mafundisho ya Petro na Yohana. Labda wivu na kuogopa kupoteza nguvu na mamlaka yao.
- **Nini kilitokea siku iliyofuata? Viongozi wa dini waliwauliza nini? Tunaweza kujifunza nini kutokana na hili?**
 - "Kwa nguvu gani au jina gani ulifanya hivi?"
 - Walikuwa vipofu lakini hawakuwa na ufahamu wa kweli wa Agano la Kale ambao walifundisha. Inatuonyesha ujinga wa viongozi. Walidai kujua kila kitu katika maandiko lakini hawakumtambua Masihi alipokuja.

- Jeuri. Kulinda mamlaka ya kufundisha.
- Hofu. Waliogopa kupoteza nguvu zao. Waliogopa ujumbe wa mitume.
- **Je, Petro alijibuje swali lao na mateso haya? Nani alimpa uwezo wa kujibu jinsi anavyofanya? Tunaweza kujifunza nini kutokana na hili?**
 - Alijazwa na Roho Mtakatifu
 - Tunapaswa kumtegemea Roho Mtakatifu katika maisha yetu na pia katikati ya mateso.
 - **Soma Mathayo 10:16-22** - Petro alipokumbuka maneno haya ya Yesu, angetiwa moyo jinsi gani?
 - Yesu anawaambia kwamba watateswa na kupelekwa mbele ya magavana na viongozi na kwamba hawapaswi kuogopa. Yesu anawaambia yale watakayosema watapewa na Roho Mtakatifu. Na wataokolewa kadiri wanavyovumilia hadi mwisho.
 - Roho Mtakatifu anaweza kutusaidia kukumbuka kweli ambazo tumejifunza na kujionea.
- **Petro alijibuje swali lao, “Kwa nguvu gani au kwa jina gani ulifanya jambo hili?”**
 - Walionyesha kwamba walikasirishwa na kitendo cha fadhili.
 - Dhambi inatudanganya, inakataa ukweli, inatuambia kwamba wema ni mbaya na mbaya ni nzuri!
 - Mpe Yesu sifa! Uponyaji huu ulitokea kwa sababu ya Yesu Kristo wa Nazareti ambaye alisulubiwa na kufufuka kutoka kwa wafu.
- **Petro akasema, ninyi mlimsulubisha, lakini MUNGU alimfufua katika wafu. Kauli hii inatufundisha nini?**
 - Alikuwa jasiri, alizungumza ukweli kuhusu dhambi na hatia yao wenyewe.
 - Hii ni sehemu ya injili.
- **Je, viongozi walikuwa na mpango gani kwa ajili ya Yesu? Lakini mpango wa Mungu ulikuwa upi?**
 - Ingawa mwanadamu alifanya jambo hilo ovu, Mungu alikuwa na mpango mkubwa zaidi - mpango wa kumwinua Yesu na kutoa wokovu kwa wenye dhambi.
- **Je, ni kwa jinsi gani hadithi ya Yusufu inaweza kutusaidia kuelewa maneno ya Petro?**
 - Sawa na Yosefu aliyesema, “Mlikusudia kunidhuru, lakini Mungu alikusudia kuwa jema ili kutimiza yale yanayofanyika sasa, kuokoa maisha ya watu wengi. Basi, msioCOPE. (Mwa. 50:20)
 - Hivi ndivyo Yesu alivyotufanyia katika kifo na ufufuko wake. Tulichokusudia sisi (wanadamu) kwa uovu kwa kumsulubisha au kumfanya aende msalabani kwa niaba yetu, Mungu alikusudia kwa wema. Licha ya dhambi zetu dhidi ya Mungu, hatuhitaji kuogopa kwa sababu katika jina kuu la Yesu Kristo, tumeokolewa.
- **Petro anamwita Yesu nini? Je, hilo linahusianaje na mahali ambapo mtu huyo aliponywa? Anasema nini kuhusu Yesu na wokovu?**

- Yeye ndiye "jiwe lililokataliwa na ninyi waashi, ambalo limekuwa **jiwe kuu la msingi** . **Wokovu haupatikani katika jina lingine**, kwa maana hapana jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo."
 - (Pia ona Mat 21:42; Marko 12:10; Luka 20:17; 1 Petro 2:6,7; Efe 2:20)
 - Waefeso 2:19-22 BHN - *Kwa hiyo, ninyi si wageni tena wala wapitaji wengine, bali ninyi ni raia pamoja na watu wa Mungu na watu wa nyumba ya Mungu, mmejengwa juu ya msingi wa mitume na manabii, naye Kristo Yesu mwenyewe ndiye jiwe kuu la pembeni. Katika yeye jengo lote linaunganishwa pamoja na kuinuka hata liwe hekalu takatifu katika Bwana. Na katika yeye ninyi nanyi mnajengwa pamoja ili mpate kuwa maskani ambayo Mungu anaishi ndani yake kwa Roho wake.*
 - Mtu huyo aliponywa kwenye Hekalu, ambayo inawakilisha uwepo wa Mungu na mwanadamu mwenye dhambi. Yesu, kwa kufa kwa ajili ya dhambi zetu na kufufuka tena, ndiye msingi halisi kwa yeyote anayeliitia jina lake kuokolewa.
- Wokovu ni wa kipekee. Kuna njia moja tu - kumwamini Yesu, Mwokozi ambaye ameahidiwa tangu bustani ya Edeni.
- Watu watadai mtu anaweza kuokolewa kwa njia nyingine au kwa majina mengine lakini ni kwa jina la Yesu Kristo tu kwamba tumeokolewa.
- **Viongozi wa kidini waliona nini kuhusu Petro na Yohana? Je, walitambua nini kama chanzo cha imani yao?**
 - **Ujasiri wa Petro na Yohana** , uliwasikia wakisema kwa nguvu na uwazi, na wakashangaa kwamba walikuwa watu **wasio na elimu, watu wa kawaida** . Walikuwa wakinukuu na kueleza Maandiko, wakiwa na uhakika katika mafundisho yao.
 - **WALIKUWA WAMEKUWA NA Yesu** .
 - **Kuwa na Yesu hubadilisha kila kitu** , hata viongozi wa kidini walielewa kwamba kuwa mfuasi au mwanafunzi wa Yesu kulibadilisha.
 - **Je, hii inatufundisha nini?**
 - Mungu anaweza kutumia hata watu wa kawaida, wasio na elimu.
 - "Mungu hawaiti waliostahili, yeye ndiye anayewastahilisha walioitwa."
 - Hutumia wale ambao wamekuwa na Yesu, ambao wana uhusiano wa karibu na Mungu kupitia Kristo. Wale wanaojinyenyekeza, wakimtumaini.
 - Lakini kuwa pamoja na Yesu kumewapa elimu ya kweli ya Injili na jinsi Maandiko yote yalivyokuwa yakisonga mbele kwa Kristo.
- **Ni nini kiliwazuia viongozi wasibishane na Petro na Yohana? Kwa hiyo walijaribuje kushughulikia hali hiyo ili kuwafanya watu wasisikilize ujumbe wa Petro? Unafikiri ni kwa nini walifanya hivi?**
 - Yule mtu aliyeponywa alikuwa amesimama mbele ya kila mtu!
 - Wakawaamuru wasiseme wala kufundisha tena kwa jina la Yesu.
 - Waliogopa ushawishi wao. Bado wanapinga Injili.

- **Je, viongozi wa kanisa leo wanaweza kujaribu kutumia woga ili kudhibiti au kuwashawishi watu wao? Je, hii inaonyeshaje hofu yao wenyewe?**
 - Wanaogopa kupoteza mamlaka yao wenyewe, hisia zao za umiliki au udhibiti au upendeleo.
 - vitisho vya kulaani au kuwatupa watu nje ya kanisa lao
 - kukataa kuwapandisha vyeo na kuwaendeleza viongozi wengine, kuondoa nafasi zao za utumishi kwa kuhofia kuwa na ushawishi zaidi.
 - kutishia kusababisha mgawanyiko au kuhamasisha wengine dhidi yako.
- **Je, Petro na Yohana waliitikiaje agizo la viongozi? Je, hii inatufundisha nini?**
 - Waliwaambia waziwazi bila woga kwamba walipaswa kumtii Mungu katika kila jambo, hata kama ingemaanisha kutotii viongozi.
 - Walisema, "Lazima tuzungumze juu ya kile tumeona na kusikia." Baada ya kuona maajabu ya kifo na ufufuo wa Yesu, ilibidi watoe ushuhuda kwa wengine.
 - Petro na Yohana walimcha na kumwamini Mungu. Walijua ni nani aliyetoa maisha halisi. Wanadamu wangeweza kuchukua maisha yao ya kimwili, lakini Mungu ndiye aliyeokoa roho zao.

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Kuwa jasiri.** Kufanya yaliyo sawa machoni pa Mungu.
- **Tarajia mateso au upinzani.** Siku zote kutakuwa na upinzani duniani dhidi ya Injili na Neno la Mungu lililofundishwa ipasavyo. Mara nyingi walio madarakani hawataki mamlaka yao yapingwe. Tunaona kwamba kanisa la kwanza lilipaswa kushughulika na watu waliowaogopa wanadamu wenzao na kupenda uwezo na nafasi zao zaidi ya kumcha Mungu. Lakini Mungu huwapa watu wake nguvu kwa ujumbe wake. Roho Mtakatifu huwawezesha kustahimili mateso na kusimama kwa ajili ya Kristo.
- **Amini ahadi ya Mungu kuwa pamoja nasi katika mateso.**
- **Hubiri Injili.** Petro alitangaza ukweli ulio wazi juu ya kifo cha Yesu na hasa ufufuo wake na haja ya watu wote kutubu dhambi zao na kumtumaini. Mafundisho ya Injili ya wazi.
- **Kuweni mashahidi.** Petro na Yohana walisema LAZIMA wawaambie wengine kuhusu Yesu. Walikuwa wakitii amri za Yesu za kuwa mashahidi wake.
- **Okoka.** Watu wanahitaji kuokolewa kupitia Yesu kwa sababu "wokovu haupatikani katika mwingine awaye yote, kwa maana hapana jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo."
- **Kuwa na Yesu.** Petro na Yohana walikuwa pamoja na Yesu, na iliwapadilisha. Pia tunahitaji kutafuta kuwa pamoja na Yesu katika sala na kujifunza Biblia ili aendelee kutubadilisha.
- **Mtegemeo Roho Mtakatifu.**

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- Je, ni baadhi ya hatua gani tunaweza kuchukua ili kukuza mahubiri na mafundisho ya Biblia yaliyo wazi na yenye kushawishi katika makanisa yetu?
- Je, ni baadhi ya aina gani za mateso ambazo waumini katika Kristo wanakabiliana nazo leo? Je! hadithi hii inaweza kutusaidiaje kustahimili mateso? Ujasiri unaonekanaje katika maisha ya Wakristo?

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- Je, ujasiri unaonekanaje kwako katika uinjilisti? Je, hadithi hii inawezaje kukusaidia kukupa imani zaidi katika Yesu na kutomwogopa mwanadamu?
- Je, ni hali gani ambapo unajaribiwa kung'ang'ania sana mamlaka ambayo Mungu amekupa yenye cheo au cheo chako na kujali sana kile ambacho wengine wanafikiri kukuhusu?
- Je, ni hatua gani moja unayoweza kuchukua wiki hii ili "kuwa na Yesu" kikamilifu zaidi?

5. Anania na Safira

Matendo 4:32-5:11

Waumini wote walikuwa na moyo mmoja na nia moja. Hakuna mtu aliyedai kwamba mali zao ni zao wenyewe, bali waligawana vyote walivyokuwa navyo. Kwa nguvu nyingi mitume waliendelea kushuhudia kufufuka kwa Bwana Yesu. Na neema ya Mungu ilifanya kazi kwa nguvu ndani yao wote hata hapakuwa na wahitaji kati yao. Kwa maana mara kwa mara wale waliokuwa na mashamba au nyumba waliziuza, wakazileta fedha za mauzo na kuziweka miguuni pa mitume, nazo zikagawiwa kwa yeyote aliyehitaji. Hata mtu mmoja aitwaye Barnaba (maana yake "mwana wa faraja") aliuzua shamba lake, akaleta zile fedha na kuziweka miguuni pa mitume.

Mtu mmoja jina lake Anania, pamoja na Safira mkewe, waliuzua kipande cha mali. Mkewe akijua sana akajiwekea sehemu ya fedha, lakini akaleta iliyobaki na kuiweka miguuni pa mitume.

Ndipo Petro akasema, "Anania, imekuwaje Shetani amekujaza moyo wako hata ukamdanganya Roho Mtakatifu na kujiwekea sehemu ya fedha uliyopokea kwa ajili ya shamba ?

Anania aliposikia hayo, alianguka chini na kufa. Na hofu kuu ikawashika wote waliosikia yaliyotokea. Kisha wakaja vijana wakaufunga mwili wake, wakampeleka nje, wakamzika.

Yapata saa tatu baadaye mkewe akaingia, asijue kilichotokea. Petro akamwuliza, "Niambie, hii ndiyo bei uliyopata wewe na Anania kwa shamba?"

"Ndiyo," alisema, "hiyo ndiyo bei."

Petro akamwambia, "Mmepangaje shauri la kumjaribu Roho wa Bwana? Sikiliza, miguu ya wale waliomzika mume wako iko mlangoni, nawe watakuchukua nje."

Wakati huohuo akaanguka miguuni pake akafa. Ndipo wale vijana wakaingia, wakamkuta amekwisha kufa, wakamchukua nje, wakamzika karibu na mumewe. Hofu kubwa ikashika kanisa zima na wote waliosikia juu ya matukio hayo.

UTANGULIZI: (Uliza swali la kabla ya hadithi kujadili wawili wawili au kama kikundi.)

- **Je, unafikiri ni nini muhimu zaidi katika kanisa, umoja au ukweli?**

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MJADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Je, hadithi inaeleza jinsi gani waumini waliishi pamoja? Waliwezaje kuishi kwa njia hii? Je, neema huzaaje umoja?**
- **Tunaona kwamba mitume waliendelea kushuhudia kwa nguvu nyingi kuhusu ufufuo wa Yesu Kristo. Je, mafundisho ya mitume yanahusiana vipi na umoja wa waumini? Je, hii inatuonyesha nini?**
 - Ilikuwa ni **nguvu ya neema** ya Mungu ikifanya kazi ndani yao kama ilikuwa imetia mizizi maishani mwao. Injili huzaa umoja.
- **Barnaba alionyeshaje imani yake kwa Yesu? Kwa nini ingehitaji imani kwa upande wake kufanya alichofanya?**
- **Je, Barnaba alitakiwa kuuza shamba lake na kutoa pesa zote? Zawadi yake inatufundisha nini kuhusu kutoa? Je, hii inatuonyesha nini kuhusu uaminifu wa mitume?**
- **Nini kilitokea kwa Anania na Safira? Nini kilikuwa kibaya kwa walichokifanya? Je, walitakiwa kutoa pesa zote? Unafikiri ni kwa nini walifanya walichokifanya?**
- **Je, Petro anajibu nini kwa kile Anania alifanya? Alijuaje? Kwa nini Petro alimkemea? Je, jambo hili lingewezaje kutokea katika kanisa la kwanza ambapo ilionekana kuwa watu walikuwa wakiitikia kwa njia chanya kwa Injili na kupendana vizuri sana?**
- **Anania aliadhibiwa vipi kwa ajili ya dhambi yake? Kwa nini ilikuwa ni adhabu kali sana? Mungu alikuwa akilifundisha nini kanisa la wakati huo na sisi pia?**
- **Kwa nini Petro alimuuliza Safira kuhusu pesa hizo wakati tayari alijua jibu?**
- **Hofu kubwa ikawapata wote walioona na kusikia mambo haya katika kanisa lote. Hiyo inatufundisha nini? Ni wakati gani hofu inaweza kuwa nzuri?**

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumika kwetu leo?

- **Umoja: Tunapaswa kuwa kitu kimoja katika moyo na akili.**
- **Grace Kazini:**
- **Ukarimu: Tunapaswa kushiriki na wale wanaohitaji.**
- **Kuaminika:**

- **Ukweli:** Hatupaswi kumsingizia Mungu au watu wengine.
- **Utakatifu:**
- **Utambulisho:** Mwamini Yesu kwa utambulisho wako badala ya kusema uwongo ili kuvutia watu.
- **Hubiri Injili:**
- **Amini Injili :**

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Je, ni baadhi ya njia zipi ambazo sisi Wakristo wakati mwingine hujaribu kuwafanya wengine wafikiri kwamba sisi ni wa kiroho zaidi kuliko tulivyo hasa? Je, tunasema au kufanya mambo ya aina gani?**
 - Kwa mfano. Kujaribu kuwafanya watu wakufikirie kuwa wewe ni mtu wa maombi au mtu mkarimu kweli kweli wakati si kweli.
 - Kwa mfano. Kutia chumvi jinsi huduma yako ilivyo kuu na yenye ufanisi na ni watu wangapi wanaokuja kwenye imani. Huenda hata tukatumia maneno ya shukrani kwa Mungu tunapotaka tu watu wavutiwe nasi.
 - Kwa mfano. Kufundisha wengine kutoburudisha ufidadi bali kujitoa wenyewe kuwahonga polisi na kutoa visingizio kwa kulaumu mfumo.
- **Je, ni jinsi gani sisi ni wanafiki na tunajitumikia katika kanisa leo?**
- **Ni wakati gani ambapo ni vigumu zaidi kuwaamini viongozi wa kanisa leo? Je, tunawezaje kukuza mtazamo wa uaminifu na uaminifu katika kanisa? Je, washiriki wa kanisa wanapaswa kuwa na mtazamo gani? Je, wajibu wa viongozi wa kanisa unapaswa kuwa nini?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Je, kuna eneo la maisha yako ambalo huchukulii dhambi kwa uzito?**
- **Je, ni baadhi ya maneno au matendo gani unayotumia kujaribu kuwafanya wengine wafikiri kuwa wewe ni wa kiroho zaidi ya vile ulivyo hasa?**
 - **Njia nyingine ya kufikiria swali hili- unaona wapi unafiki katika maisha yako?**
- **Ni njia gani ya kivitendo ambayo unaweza kukuza hali ya uaminifu na uaminifu katika kanisa lako mwenyewe?**

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Je, hadithi inaeleza jinsi gani waumini waliishi pamoja? Waliwezaje kuishi kwa njia hii? Je, neema huzaaje umoja?**
 - Waumini walikuwa na moyo mmoja na nia moja na walishiriki kila kitu wao kwa wao. Wengine walikuwa hata wakiuza mali ili kuwasaidia wengine.
 - Mitume waliendelea kuhubiri na kushuhudia ufufuo wa Kristo.

- **Tunaona kwamba mitume waliendelea kushuhudia kwa nguvu nyingi kuhusu ufufuo wa Yesu Kristo. Je, mafundisho ya mitume yanahusiana vipi na umoja wa waumini? Je, hii inatuonyesha nini?**
 - Ufufuo ulikuwa msingi wa mafundisho ya Injili ya kanisa.
 - Ni kwa kutiwa nguvu na Roho Mtakatifu ndipo tunapoweza kushuhudia ufufuo wa Yesu.
 - Tunaishi kwa kudhihirisha ukweli tunaamini. Ukweli wa Injili ndio msingi wa kuwatendea wengine kwa upendo.
 - Ilikuwa ni nguvu ya neema ya Mungu ikifanya kazi ndani yao kama ilikuwa imetia mizizi maishani mwao. Kuitumainia Injili ya neema huzaa unyenyekevu, huondoa kiburi katika nafasi au umiliki, huondoa wivu, hutufanya tuwe tayari kutoa kwa sababu tunajua tumepokea neema ya ajabu ya Mungu. Walijua kwamba walikuwa wameokolewa kwa neema pekee kwa njia ya imani pekee na waliitikia kwa upendo wa ndugu wenzao na kuonyeshana neema.
 - Injili huzaa umoja. Tunapomwamini Yesu kwa ajili ya wokovu wetu tunakuwa na uwezo zaidi wa kumwamini kwa mambo mengine, ikiwa ni pamoja na kutupatia riziki ikiwa tunatoa mali zetu wenyewe. Injili pia huwasaidia watu - viongozi na washiriki wa kanisa wenye uhitaji - kuwa waaminifu kupokea na kutumia karama ipasavyo.

- **Barnaba alionyeshaje imani yake kwa Yesu? Kwa nini ingehitaji imani kwa upande wake kufanya alichofanya?**
 - Barnaba aliuza shamba na kuweka zile fedha miguuni pa mitume ili wagawie wale waliohitaji.
 - Barnaba aliamini kwamba Mungu angemtimizia mahitaji yake mwenyewe alipoweka tumaini lake kwa Yesu na kuishi kwa ajili ya ufalme wa Mungu. (Soma Mathayo 6:33)

- **Je, Barnaba alitakiwa kuuza shamba lake na kutoa pesa zote? Zawadi yake inatufundisha nini kuhusu kutoa? Je, hii inatuonyesha nini kuhusu uaminifu wa mitume?**
 - Kutoa kwake hakukuhitajika. Alichagua kufanya hivyo kutokana na ukarimu wa moyo wake. Utoaji lazima utoke katika moyo wa kuaminiana na wa ukarimu.

- Kisha akawaamini mitume kugawa pesa alizotoa. Viongozi wa makanisa lazima wajionyeshe kuwa waaminifu na wanaojali mema ya wengine na kuhusu makusudi ya ufalme wa Mungu.
- **Nini kilitokea kwa Anania na Safira? Nini kilikuwa kibaya kwa walichokifanya? Je, walitakiwa kutoa pesa zote? Unafikiri ni kwa nini walifanya walichokifanya?**
 - Wao pia, kama Barnaba, walichagua kuuza kipande cha ardhi. Lakini walipanga pamoja kuweka baadhi ya fedha kwa ajili yao kabla ya kuwakabidhi mitume nyingine.
 - Zawadi hii haikutakiwa kutoka kwao! Hawakulazimika kuuza kipande cha ardhi kwanza lakini walichagua.
 - Walikuwa wakidai kuleta mapato yote na hawakukiri kwamba waliweka baadhi kwa mahitaji yao. Walidanganya mitume na Mungu.
 - Labda waliona jinsi kila mtu alipenda yale ambayo Barnaba alikuwa ametoka tu kufanya na walitaka sifa ya Mitume na waamini wengine. Imani yao ilikuwa tu kitendo - kuonekana kiroho, kujitolea, na ukarimu.
- **Je, Petro anajibu nini kwa kile Anania alifanya? Alijuaje? Kwa nini Petro alimkemea? Je, jambo hili lingeweza kutokea katika kanisa la kwanza ambapo ilionekana kuwa watu walikuwa wakiitikia kwa njia chanya kwa Injili na kupendana vizuri sana?**
 - Anamwambia Anania kwamba Shetani amejaza moyo wake na kwamba amemdanganya Roho Mtakatifu kwa kujifanya alikuwa anatoa pesa zote. Uongo wake haukuwa tu kusema uwongo kwa wanadamu bali kwa Mungu.
 - Dhambi yetu ni ya kwanza kabisa dhidi ya Mungu.
 - Shetani ni mdanganyifu na daima anajaribu kupenya kanisa na kusababisha mgawanyiko katika kanisa. Tunaona kwamba hapendi kanisa linapoishi kwa umoja wa moyo na nia moja.
 - Shetani kujaza mioyo yetu na kutufanya tuseme uongo kwa Roho, kwa wengine, na kwetu wenyewe ni kinyume cha kuona neema ya Mungu ikifanya kazi kwa nguvu ndani ya mtu fulani.
 - Uongo wa Anania ulikuwa katika kujifanya kuwa mkarimu zaidi kuliko alivyokuwa ili kuwavutia wengine. Ikiwa kweli aliamini Injili angejua kwamba utambulisho wake uko salama ndani ya Yesu.
- **Anania aliadhibiwa vipi kwa ajili ya dhambi yake? Kwa nini ilikuwa ni adhabu kali sana? Mungu alikuwa akilifundisha nini kanisa la wakati huo na sisi pia?**
 - Mungu ni mzito kuhusu dhambi, hasa kusema uwongo kwa Mungu. Kanisa ambalo haliko makini kuhusu dhambi linaukana utakatifu wa Mungu na nguvu ya Injili. Huu ni wakati muhimu ambapo Mungu anaweka msingi wa kanisa la Kristo. Adhabu hii kali inaweka wazi kwa watu dhambi tunayostahili na ajabu ya neema ya Mungu ya kutuokoa nayo.
 - Mshahara wa dhambi ni mauti. Hili ndilo tunalostahili sisi sote ikiwa si kwa rehema ya Mungu. Adhabu ya Anania ilikuwa ya haki.

- Dhambi, haijalishi tunafikiri ni kubwa au ndogo kiasi gani, inatutenganisha na Mungu Mtakatifu. Mungu anao uwezo wa kuhukumu na hatimaye atawahukumu watu wote siku moja.
- Tumebarikiwa kujua kwamba tuna injili ya neema kwa wale wanaomwamini Yesu Kristo na yale ambayo amefanya. Hatupaswi kuichukulia kawaida.
- **Kwa nini Petro alimuuliza Safira kuhusu pesa hizo wakati tayari alijua jibu?**
 - Alimpa nafasi ya kukiri dhambi yake, kutubu, na kupokea msamaha, lakini alijaribu kuficha dhambi yake na kupata hukumu ya Mungu. Sio Petro aliyetoa hukumu, bali Mungu.
- **Hofu kubwa ikawapata wote walioona na kusikia mambo haya katika kanisa lote. Hiyo inatufundisha nini? Ni wakati gani hofu inaweza kuwa nzuri?**
 - Mithali 1:7 inasema “Kumcha Bwana ni mwanzo wa Hekima.”
 - Tunapaswa kuomba msaada wa Mungu ili kuishi maisha ya toba, yanayomtegemea Roho Mtakatifu.
 - Tunapaswa kumcha Bwana ambaye ana nguvu zote huku pia tukitambua kwamba ni Bwana yuleyule anayetuita marafiki.

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Umoja:** Tunapaswa kuwa kitu kimoja katika moyo na akili.
- **Neema Inayofanya Kazi:** Kupitia imani, acha neema ifanye kazi yenyewe ndani ya mioyo yetu na kuzaa matunda katika maisha yetu.
- **Ukarimu: Tunapaswa kushiriki na wale wanaohitaji. Je, ni makosa kuwa na mali binafsi?**
 - Petro hakumhukumu Anania kwa kumiliki mali au kumiliki pesa za mauzo hayo. Alimhukumu kwa kumdanganya Mungu.
 - Mtu anahitaji kuuchunguza moyo wake mwenyewe ili kuona ikiwa mtazamo wake ni wa kushiriki kile ambacho Mungu amewapa kwa furaha na kuwa tayari kujidhabihu ili kusaidia wale walio na uhitaji.
- **Uaminifu:** Wawe watu ambao wengine wanaweza kuweka imani kwao - iwe kiongozi anayehitaji kusimamia rasilimali au mtu mhitaji anayehitaji kuwa mwaminifu kuhusu mahitaji yake bila kutia chumvi.
- **Ukweli:** Hatupaswi kumsingizia Mungu au watu wengine uwongo, hasa ikiwa lengo letu ni kujikweza mbele ya macho ya wengine. Ni lazima tuwe waaminifu kuhusu dhambi, hasa dhambi ya mioyo yetu. Kusema uwongo ni kosa, hata mojawapo ya Amri Kumi, lakini kupenda sifa zetu badala ya kumheshimu Mungu ni dhambi dhidi ya Mungu. **Je, hii inakukumbusha hadithi gani katika Agano la Kale?**
 - Daudi na Bathsheba. "Nimemtenda Bwana dhambi."
- **Utakatifu:** Madai ya Mungu ya utakatifu na kuwaadhibu wale wanaokataa kutubu na kumwamini Mwokozi. **Je, watu daima wataanguka chini na kufa mara moja wanapokabiliwa na dhambi dhidi ya Mungu?**

- Ni wazi sivyo, lakini adhabu ya dhambi isiyotubu bado ni kifo. Dhambi ni mbaya.
- **Utambulisho:** Mwamini Yesu kwa utambulisho wako badala ya kusema uwongo ili kuvutia watu.
- **Hubiri Injili:** Tunaona kwamba kanisa la kwanza liliendelea kutimiza amri ya awali ya kuhubiri injili ya Yesu Kristo na kuzingatia ufufuo.
- **Amini Injili :** Sababu ya kukumbushwa kwa Injili ni muhimu sana kwa umoja ni kwamba inatukumbusha utambulisho wetu wa kweli. Kama wenye dhambi waliosamehewa waliofunikwa katika haki ya Kristo, waliofanywa kuwa wana wa Mungu, tumewekwa huru kutokana na kujifanya sisi kuwa kitu ambacho sisi sio. Inatuweka huru kutokana na msukumo wowote wa kusema uwongo, kuiba, na kudanganya. Na tunaposhindwa na kutenda dhambi, inatukumbusha kutubu na kukimbilia kwa Baba yetu aliye mbinguni ambaye anatupenda. Sote tuna hatia ya unafiki katika kiwango fulani. Injili inatuita kutubu! Wanandoa hawa walionekana kuwa sawa na unafiki wao! Hili linapaswa kuwa onyo zuri kwetu ili tusiwe sawa na dhambi zetu, kwani ni jambo zito mbele za Mungu Mtakatifu!

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Je, ni baadhi ya njia zipi ambazo sisi Wakristo wakati mwingine hujaribu kuwafanya wengine wafikiri kwamba sisi ni wa kiroho zaidi kuliko tulivyo hasa? Je, tunasema au kufanya mambo ya aina gani?**
 - Kwa mfano. Kujaribu kuwafanya watu wakufikirie kuwa wewe ni mtu wa maombi au mtu mkarimu kweli kweli wakati si kweli.
 - Kwa mfano. Kutia chumvi jinsi huduma yako ilivyo kuu na yenye ufanisi na ni watu wangapi wanaokuja kwenye imani. Huenda hata tukatumia maneno ya shukrani kwa Mungu tunapotaka tu watu wavutiwe nasi.
 - Kwa mfano. Kufundisha wengine kutoburudisha ufisadi bali kujitoa wenyewe kuwahonga polisi na kutoa visingizio kwa kulaumu mfumo.
- **Je, ni jinsi gani sisi ni wanafiki na tunajitumikia katika kanisa leo?**
- **Ni wakati gani ambapo ni vigumu zaidi kuwaamini viongozi wa kanisa leo? Je, tunawezaje kukuza mtazamo wa uaminifu na uaminifu katika kanisa? Je, washiriki wa kanisa wanapaswa kuwa na mtazamo gani? Je, wajibu wa viongozi wa kanisa unapaswa kuwa nini?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Je, kuna eneo la maisha yako ambalo huchukulii dhambi kwa uzito?**
- **Je, ni baadhi ya maneno au matendo gani unayotumia kujaribu kuwafanya wengine wafikiri kuwa wewe ni wa kiroho zaidi ya vile ulivyo hasa?**
 - Njia nyingine ya kufikiria swali hili- unaona wapi unafiki katika maisha yako?
- **Ni njia gani ya kivitendo ambayo unaweza kukuza hali ya uaminifu na uaminifu katika kanisa lako mwenyewe?**

6. Mitume Mbele ya Baraza la Wayahudi

Matendo 5:12-42

Baada ya kifo cha Anania na Safira, mitume waliendelea kufanya ishara na maajabu mengi. Walikuwa wakikutana mahali pa kukutania kando ya Hekalu, na waumini wengi waliongezwa kwenye hesabu yao, wanaume kwa wanawake. Watu wengi walikuwa wakitoka katika miji ya jirani wakiwaleta wagonjwa na wenye pepo, hata wakiwaweka katika mikeka barabarani ili kivuli cha Petro kiwapite alipokuwa akipita. Na wote wakaponywa.

Wakati huo kuhani mkuu akasimama pamoja na Masadukayo, wakajaa wivu, wakawakamata mitume na kuwaweka gerezani. Lakini wakati wa usiku malaika wa Bwana alifungua milango ya gereza, akawatoa nje, akisema, "Nendeni mkasimame Hekaluni na kuwaambia watu maneno yote ya Uzima huu." Na waliposikia, waliingia Hekaluni kulipopambazuka, wakaanza kufundisha.

Kuhani mkuu na baraza la Wayahudi walipokusanyika siku iliyofuata waliwaita mitume waletwe kwao.–Hawakuwakuta gerezani, ingawa walinzi walikuwa pale na milango imefungwa. Walichanganyikiwa sana ripoti ilipowafikia ikisema kwamba mitume walikuwa hekaluni wakifundisha wengine. Askari wakaenda na kuwaleta, lakini si kwa nguvu, kwa maana waliogopa kupigwa mawe na watu.

Wakati huo Kuhani Mkuu akawauliza, akisema, Tuliwaagiza sana msifundishe kwa jina hili, lakini hapa mmejaza mafundisho yenu Yerusalemu, na mnatupa hatia kwa ajili ya damu ya mtu huyu.

Petro akamjibu, "Imetupasa kumtii Mungu kuliko wanadamu. Mungu wa baba zetu alimfufua Yesu ambaye ninyi mlimwua kwa kumtundika juu ya mti. Mungu alimkweza mkono wake wa kuume, awe kiongozi na Mwokozi, awape Israeli toba na msamaha wa dhambi. Na sisi tu mashahidi wa mambo haya, na Roho Mtakatifu ambaye Mungu amewapa wote wanaomtii."

Waliposikia hivyo walikasirika na kutaka kuwaua. Wakati huo Mfarisayo mmoja na mwalimu aitwaye Gamalieli alisimama na kuzungumza na Baraza la Kiyahudi baada ya kuwaweka nje mitume. Aliwakumbusha kuhusu watu wengine walioinuka wakidai kuwa ni Masihi na jinsi kila harakati zao zilivyofeli. Kisha akawaonya viongozi wengine, akisema, "Jiepusheni na watu hawa, kwa maana ikiwa shauri hili ni la mwanadamu, litashindikana; lakini ikiwa limetoka kwa Mungu, hamtaweza kuwaangusha, hata mkaonekana kuwa mnampinga Mungu.

Baraza lilichukua ushauri wa Gamalieli, likawaita mitume ndani na kuwapiga, na kuwaamuru wasiseme kwa jina la Yesu.

Mitume wakatoka nje ya baraza, wakishangilia kwa kuwa wamehesabiwa kuwa wamestahili kuaibishwa kwa ajili ya Jina la Yesu. Kisha wakaendelea kufundisha na kuhubiri kwa jina lake katika hekalu na pia nyumba kwa nyumba.

UTANGULIZI: (Uliza swali la kabla ya hadithi kujadili wawili wawili au kama kikundi.)

- **Fikiria wakati fulani maishani mwako ulipopitia wivu? Kwa nini ulikuwa na wivu?**

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MJADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Ni mambo gani yalikuwa yakitendeka kwa kanisa baada ya kifo cha Anania na Safira? Je, hii inatufundisha nini?**
- **Je, unafahamu nini kuhusu Masadukayo na chama chao? Namna gani kuhani mkuu?**
- **Je, viongozi hawa wa kidini waliitikiaje? Majibu yao hayakuwa nini? Unafikiri ni kwa nini walikuwa na wivu na hasira?**
- **Mungu aliwasaidiaje mitume katikati ya mnyanyaso? Je, aliwaagiza mitume wafanye nini? Hakuwaruhusu wafanye nini? Waliitikiaje maagizo yake? Je, hii inatufundisha nini?**
- **Je, ni baadhi ya majibu gani tofauti kwa miujiza ambayo Mungu alikuwa akifanya kupitia mitume?**
- **Je, askari waliwatendeaje mitume mara ya pili - baada ya kupatikana wakifundisha Hekaluni badala ya vyumba vyao na watu? Kwa nini?**
- **Kuhani Mkuu alitoa mashtaka gani kwa mitume? Je, mashtaka yao yalikuwa ya kinafiki vipi?**
- **Petro alijibuje? Mtazamo wake ulikuwa upi? Maneno yake yalikuwa nini? Tunaweza kujifunza nini kutoka kwake hapa?**
- **Viongozi wengi wa Wayahudi waliitikiaje maneno ya Petro? Mungu alimtumia nani ili kupunguza hasira yao? Je, hii inatufundisha nini kuhusu Mungu?**

- Wanafunzi walipoitwa warudi, wakupigwa, na kuonywa tena wasiendeleo kusema juu ya Yesu, waliitikiaje? Je, hii inatufundisha nini?

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- Shiriki Maneno ya Uzima : Zungumza Neno la Mungu kwa uwazi.
- Tarajia mateso .
- Msikilize Mungu kuliko wanadamu .
- Mtegemee Roho Mtakatifu.
- Ishi/ongea kwa ujasiri hata katikati ya mateso .
- Jenga kanisa juu ya msingi wa
 - Neno la Mungu
 - Roho wa Mungu
- Mtegemee Mungu ajenge kanisa lake na kulikuza .
- Kutana pamoja na kuhubiri/fundisha kanisa zima pia vikundi vidogo .

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- Wakristo wanakabili mateso ya aina gani leo? Vipi karibu nawe?
- hali gani zinaweza kuwaongoza Wakristo kwa aina ya hasira na wivu tunaouona kwa viongozi wa kidini katika hadithi hii? Je! ni kwa jinsi gani ujumbe wa injili wa toba na imani unaweza kutusaidia kupambana na hasira na wivu?
- Ni lini tunathamini usalama na usalama wetu kuliko Injili na Agizo Kuu? Je, hadithi hii inawezaje kututia moyo kuwa na ujasiri kwa ajili ya Injili?

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- Unakabiliwa wapi na mateso katika maisha yako mwenyewe? Je, umewahi kufurahia kuhesabiwa kuwa unastahili kuteseka kwa ajili ya Kristo? Ni kwa njia gani ukweli wa injili unaweza kukusaidia kukutia moyo?
- Unaona wapi wivu au hasira katika maisha yako? Je, ni kwa jinsi gani ujumbe wa injili wa toba na imani unaweza kukusaidia?

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Ni mambo gani yalikuwa yakitendeka kwa kanisa baada ya kifo cha Anania na Safira? Je, hii inatufundisha nini?**
 - Mitume waliendelea kufanya ishara na maajabu. Watu wengi walikuwa wanakuja kuponywa na kuweka imani yao kwa Yesu.
 - Mungu alikuwa akiendelea kulianzisha kanisa lake. Alifanya mambo ya miujiza kupitia kwa mitume kama njia ya kuunga mkono na kutekeleza ujumbe wa injili kama njia ya kusaidia kuanzisha na kuimarisha kanisa la kwanza. Ni muundo unaorudiwa katika Matendo yote.

- **Je, unafahamu nini kuhusu Masadukayo na chama chao? Namna gani kuhani mkuu?**
 - Saddusi ilizingatiwa kuwa huru zaidi kuliko Mafarisayo, wakikubali tu Torati (vitabu vitano vya kwanza vya AK) kama Maandiko. Hawakuamini katika malaika, zawadi zisizo za kawaida, ufufuo, uzima wa milele, mbinguni, au motoni. (Ona Matendo 23:8)

- **Je, viongozi hawa wa kidini waliitikiaje? Majibu yao hayakuwa nini? Unafikiri ni kwa nini walikuwa na wivu na hasira?**
 - Hawakuamini au hata kuvumilia harakati za waumini.
 - Kuhani mkuu na Masadukayo walikuwa na wivu.
 - Wakawakamata mitume na kuwaweka katika gereza la watu wote.
 - Mithali 6:34 husema kwamba wivu humfanya mtu kuwa na hasira na kukosa rehema. Kwa hivyo labda viongozi walikuwa wakifikiria, "Umati unapaswa kukusanyika karibu nasi badala yao." Kuogopa kupoteza sifa, heshima, ushawishi.
 - Viongozi wa dini wamejawa na hasira za wivu kwa sababu imani zao zinapingwa na wanapoteza madaraka.

- **Mungu aliwasaidiaje mitume katikati ya mnyanyaso? Je, aliwaagiza mitume wafanye nini? Hakuwaruhusu wafanye nini? Waliitikiaje maagizo yake? Je, hii inatufundisha nini?**
 - Waliwekwa gerezani lakini usiku malaika wa Bwana alifungua milango ya gereza na kuwatoa nje. Hakuwa na wajifiche ili kujilinda. Badala yake alisema,
 - "Nendeni mkasimame hekaluni na kuwaambia watu maneno yote ya Uzima huu." **Maisha aliyokuwa anayazungumza ni yapi?**
 - Wokovu na msamaha wa dhambi kupitia toba na imani katika Yesu. Na baraka zote zinazokuja nayo.
 - Walitii na kuingia hekaluni kulipopambazuka na kuanza kufundisha, kufanya jambo lile lile lililowafanya wakamatwe hapo kwanza.
 - Waliona jinsi Mungu alivyokuwa mwaminifu katika kuwalinda na kuwatia nguvu, na badala ya kujificha kwa woga, walimwamini kwa maisha yao na mara moja wakarudi hadharani kutangaza Habari Njema!

- Mungu alitumia kitu kile ambacho Masadukayo hawakuamini, yaani, malaika, kuwaokoa watu wake. Mungu alikuwa akiwafundisha wanafunzi wake kwamba anaweza kuwakomboa watumishi wake kutoka katika ukandamizaji wa ulimwengu wakati wowote anapoona inafaa.
 - Maandiko yanasema kwamba mawimbi ya mateso au majaribu yanapokuja, Mungu anaweza kutukomboa akipenda. Sio tu kwamba mitume walikombolewa kwa njia ya kimungu, walipewa agizo la kimungu. Walipaswa kushikilia msimamo wao, kusimama imara, na kutoa ujumbe mzima wa maisha mapya katika Kristo.
 - Walikuwa wakiishi maisha ya kumtegemea Roho Mtakatifu.
- **Ni yapi yalikuwa baadhi ya majibu tofauti kwa miujiza ambayo Mungu alikuwa akifanya kupitia mitume?**
 - Wengi walikuja kwa msaada. Wengine wengi waliamini ujumbe wa Injili.
 - Wengine, kama askari na viongozi, walichanganyikiwa au hasira au woga.
- **Askari waliwatendeaje mitume mara ya pili - baada ya kupatikana wakifundisha Hekaluni badala ya vyumba vyao na watu? Kwa nini?**
 - Askari walizileta kwa viongozi, lakini si kwa nguvu. Mitume waliungwa mkono na watu na waliogopa kupigwa mawe nao.
- **Kuhani Mkuu alitoa mashtaka gani kwa mitume? Je, shutuma zao zilikuwa za kinafiki vipi?**
 - Waliwashutumu kwa kukataa kutii amri zao za kutohubiri fundisho hili jipya na kuwashutumu kwa kuwalaumu kwa kifo cha Yesu?
 - Kwa hakika walikuwa viongozi wa kidini waliosema- “Damu yake na iwe juu yetu na watoto wetu” nyuma katika Mathayo 27:25, lakini sasa wanakataa kuchukua jukumu la kifo chake.
- **Petro alijibuje? Mtazamo wake ulikuwa upi? Maneno yake yalikuwa nini? Tunaweza kujifunza nini kutoka kwake hapa?**
 - Petro akamjibu, "Imetupasa kumtii Mungu kuliko wanadamu. Mungu wa baba zetu alimfufua Yesu ambaye ninyi mlimwua kwa kumtundika juu ya mti. Mungu alimpandisha mkono wake wa kuume, awe kiongozi na Mwokozi, awape Israeli toba na msamaha wa dhambi. Na sisi tu mashahidi wa mambo haya, na Roho Mtakatifu ambaye Mungu amewapa wale wanaomtii." Je, inatufundisha nini kwamba Petro alisema maneno haya?
 - Petro ana ujasiri mkubwa wa kumtii Mungu badala ya kuogopa wanadamu kwa sababu anajua ukweli. Yuko tayari kuhatarisha uhai wake juu ya uhakika wa kwamba Mungu alimfufua Yesu kutoka kwa wafu na kwamba aliitwa na Mungu awape watu toba na msamaha wa dhambi kupitia Yesu.
 - Ijapokuwa hatari na upinzani, hawakujadiliana au kuafikiana na kuhani mkuu kwa ajili ya kujistarehesha binafsi au hata kwa ajili ya maisha yao.
 - Pia anadai kuwa shahidi wa mambo haya pamoja na Roho Mtakatifu. Tunaona kwamba roho takatifu inatolewa kwa wale wanaomtii. **Tunajua kwamba ni kwa neema kwa njia ya imani tunakuwa waamini na sasa**

inasema tunapata Roho Mtakatifu kwa wale wanaotii. Je, tunawezaje kuelewa hili vizuri zaidi?

- Kwa wale ambao wameweka imani yao kwa Yesu kweli itawaongoza kwenye utii. Imani inaongoza kwenye utii. Kwa hiyo kama huna utii wowote, basi inaweza kukuonyesha kwamba hukuweka imani yako kwa Yesu. Maisha yetu yanapaswa kuonyesha aina fulani ya mabadiliko kupitia imani yetu.
 - Waefeso 1:13 inatuambia tulipomwamini Yesu tulitiwa muhuri na Roho Mtakatifu aliyeahidiwa.

● **Viongozi wengi wa Wayahudi waliitikiaje maneno ya Petro? Mungu alimtumia nani ili kutuliza ghadhabu yao? Je, hii inatufundisha nini kuhusu Mungu?**

- Walikasirika na kutaka kuwaua. Lakini kiongozi wa kidini aliyeheshimika aitwaye Gamalieli akasimama na kuzungumza nao, akiwaambia, "Jiepusheni na watu hawa, kwa maana ikiwa mpango huu ni wa mwanadamu, utashindwa;
- Mungu alimtumia Gamalieli kusema hekima na kuwatuliza viongozi. Tunaona alifanya hivyo kwa kuwaweka Petro na mitume nje kwa nini alifanya hivi. Hakuwa akijaribu kuwaaibisha viongozi mbele ya mitume bali aliwarekebisha tofauti
- Gamalieli alikuwa na hekima ya kutosha kujua na kuelewa kwamba mipango ya Mungu haitashindwa kamwe. Yeye ni mwaminifu na atatimiza ahadi zake.

● **Wanafunzi walipoitwa warudi, wakapigwa, na kuonywa tena wasiendelee kusema juu ya Yesu, waliitikiaje? Je, hii inatufundisha nini?**

- Walifurahi kwa kuhesabiwa kuwa wamestahili kuteswa kwa kudharauliwa kwa ajili ya Kristo. Walipuuza vitisho vya viongozi na wakaendelea kufundisha katika jina la Yesu, wakimtii Mungu kuliko wanadamu.
- Kumjua Kristo kulikuwa na thamani sana kwao hivi kwamba wanafunzi walikuwa tayari kupigwa badala ya kuridhiana na ukweli wa injili. Waliteseka kwa kupigwa kwao kwa furaha kuu ya nafasi ya kumtumikia Yesu, Mwokozi ambaye maisha yao yalidaiwa kwake.
- Mathayo 5:10 - "Heri wanaoudhiwa kwa ajili ya haki."

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Shiriki Maneno ya Uzima :** Zungumza Neno la Mungu kwa uwazi. Malaika anawaamuru na kuwaambia, **"Nendeni mkasimame hekaluni na kuwaambia watu maneno yote ya Uzima huu."**
 - Sio tu kwamba mitume walikombolewa kwa njia ya kimungu, walipewa agizo la kimungu . Walipaswa kushikilia msimamo wao, kusimama imara, na kutoa ujumbe mzima wa maisha mapya katika Kristo.
- **Tarajia mateso.** Shetani na ulimwengu daima watapinga tangazo linaloongozwa na Roho na kuishi nje ya Neno la Mungu.

- **Msikilize Mungu kuliko wanadamu .**
- **Mtegemee Roho Mtakatifu.**
- **Ishi/ongea kwa ujasiri hata katikati ya mateso .**
- **Jenga kanisa juu ya msingi wa**
 - **Neno la Mungu**
 - **Roho wa Mungu**
- **Mtegemee Mungu ajenge kanisa lake na kulikuza .**
- **Kutana pamoja na kuhubiri/kufundisha-** kanisa zima lakini pia katika vikundi vidogo katika nyumba zetu.

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Wakristo wanakabili mateso ya aina gani leo? Vipi karibu nawe?**
-
- **Ni hali gani zinaweza kuwaongoza Wakristo kwa aina ya hasira na wivu tunaouona kwa viongozi wa kidini katika hadithi hii? Je! ni kwa jinsi gani ujumbe wa injili wa toba na imani unaweza kutusaidia kupambana na hasira na wivu?**
 - Wivu unapomtembelea mchungaji unaonekana kupata mwitikio mkubwa kuliko wako umefanya kwa miaka.
 - Kulinganisha na huduma za watu wengine, misheni, makanisa
 - Kuona mchungaji mwingine akitendewa vyema na kusanyiko lake - malipo bora, kutoa gari au karo ya shule.
 - Ulinganisho wa elimu au cheo.
 - Wengine wanapata fursa katika huduma ambazo mimi sipati
- **Injili inasaidia! Wanafunzi walisimama imara na hawakuwa na wivu kwa sababu ya lengo la imani yao, Yesu .** Walijua kwamba Yesu alikuwa amechukua hasira ya watu juu yake mwenyewe na pia wivu tayari. Walikuwa wakimfuata Kristo....na katika kumfuata Kristo walipata mateso.
- **Ni lini tunathamini usalama na usalama wetu kuliko Injili na Agizo Kuu? Je, hadithi hii inawezaje kututia moyo kuwa na ujasiri kwa ajili ya Injili?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Unakabiliwa wapi na mateso katika maisha yako mwenyewe? Je, umewahi kufurahia kuhesabiwa kuwa unastahili kuteseka kwa ajili ya Kristo? Ni kwa njia gani ukweli wa injili unaweza kukusaidia kukutia moyo?**
- **Unaona wapi wivu au hasira katika maisha yako? Je, ni kwa jinsi gani ujumbe wa injili wa toba na imani unaweza kukusaidia?**

7. Stefano Akihubiri Baraza la Wayahudi

Matendo 6:1-53

Wakati huu wa kanisa la kwanza la Yerusalemu, waamini wanaozungumza Kigiriki walilalamika dhidi ya waumini wa Kiebrania kwa sababu wajane wao walikuwa wakipuuzwa katika ugawaji wa chakula wa kila siku. Mitume wakakusanyika pamoja na wanafunzi wengi, wakasema, "Si sawa sisi kuacha kulihubiri neno la Mungu na kuhudumia mezani." Kisha wakawaagiza wanafunzi wachague wanaume saba waliokuwa na sifa nzuri na waliojaa Roho na hekima ili wawekwe rasmi na kutekeleza wajibu huu ili waweze kujitoa wenyewe kwa maombi na kwa huduma ya neno. Kisha mitume wakaweka mikono yao juu ya wale saba waliochaguliwa na kuwaomba. Stefano alikuwa mmoja wa watu hawa. Na Neno la Mungu likaendelea kuenea kwa kasi.

Baada ya muda, viongozi wa dini walimkasirikia Stefano kwa sababu ya baadhi ya maajabu na ishara alizokuwa akizifanya. Waliunda mashahidi wa uwongo wakimshtaki kwa kufundisha dhidi ya sheria ya Musa na dhidi ya Hekalu. Stefano aliletwa mbele ya Kuhani Mkuu na Baraza, akamwuliza Stefano,

"Je, mashtaka haya ni ya kweli?"

Stefano alijibu kwa kuwakumbusha juu ya uaminifu wa Mungu kwa Waisraeli waasi mara nyingi na kwa ahadi zake katika Agano la Kale. Alipitia hadithi za Ibrahimu, Yosefu, Musa, YOSHUA, Daudi, Sulemani, hata manabii na uhamisho wa Babeli, akionyesha jinsi Agano lote la Kale lilivyokuwa likimlenga Kristo.

Stefano akasema, "Enyi wenye shingo ngumu! Mioyo yenu na masikio yenu bado hayajatahiriwa. Ninyi mmefanana na wazee wenu: Siku zote mnampinga Roho Mtakatifu!"

UTANGULIZI: (Uliza swali la kabla ya hadithi kujadili wawili wawili au kama kikundi.)

- **Fikiria wakati ulipoona kanisa likiwajali watu wenye uhitaji. Hiyo ilionekana? Je, kanisa lilikuwa na matokeo gani?**

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MJADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Katika hadithi hii tunaona mzozo wa kwanza muhimu ndani ya kanisa la kwanza. Inaonekana ni tofauti na ushirika tuliouona katika Matendo 2 na Matendo 4. Mgogoro ulikuwa unahusu nini? Je, hii inatuonyesha nini kuhusu hali halisi ya maisha ya kanisa? Je, inatuonyesha nini kuhusu mioyo ya watu? Ni dhambi gani zinaweza kuwa zikitukia?**
- **Mitume walishughulikiaje tatizo hili? Je, tunaweza kujifunza nini kutoka kwao kuhusu kushughulikia migogoro kati ya waumini?**
- **Mitume waliwaamuru wawateue watu wa aina gani? Kwa nini sifa hizi zilikuwa muhimu? Je, hii inatufundisha nini kuhusu huduma ya Injili?**
- **Je, ni matunda gani ya jinsi kanisa la kwanza lilishughulikia mzozo huu? Je, hii inatuonyesha nini?**
- **Viongozi wa dini waliokuwa nje ya kanisa walikasirika walipomwona Stefano akifanya ishara na maajabu. Walikuwa na mashahidi wa uwongo waliosema uwongo juu yake, wakisema kwamba alikuwa akishambulia dini na desturi zao. (Sheria ya Musa na Hekalu) Je, tunaweza kujifunza nini kutokana na kuona jinsi wasioamini wanavyoitikia vibaya kuzungumza na kuishi nje ya Injili?**
- **Stefano alimjibuje kuhani mkuu alipomletea mashtaka haya ya uwongo? JAMANI HAKUJIBU? Hilo linaweza kutusaidiaje tunapokabili mashtaka ya uwongo?**
- **Stefano alihitimishaje mahubiri yake? Je, huu ni mfano gani mzuri wa kuhubiri Injili? Kwa nini ni hatari?**

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Jihadharini na hila za Shetani za kuleta mgawanyiko.**
- **Usionyeshe upendeleo:**
- **Sikiliza :** Mitume walisikiliza na kusikia vilio vya wahitaji katika miili yao. Pia waliwapa wanafunzi wengine sauti katika kuchagua mashemasi.
- **Thamini maoni ya wengine :**
- **Tanguliza Neno la Mungu :**
- **Uwe mwaminifu kwa wito wa Mungu katika maisha yako.**
- **Usishikilie kudhibiti . Waamini watu vya kutosha kuwakabidhi.**

- **Kuwajali wahitaji, hasa walio katika kundi la kanisa.**
- **Tanguliza huduma ya ushemasi kanisani.**
- **Tafuta watu ambao wamejazwa na Roho, sifa nzuri, wenye hekima.**
 - 1 Tim 3:8-13 - sifa za mashemasi
- **Jitolee kujenga mahusiano katika mwili ili kweli tuweze kujuana kwa kina na kutambua ni nani anayestahili zaidi kwa maeneo fulani ya huduma.**
- **Uwe na ujasiri katika kusema ukweli.**
- **Fundisha utimilifu wa Maandiko , ukiyatumia yote kuelekeza kwa Kristo . Wakumbushe waumini wa Injili tena na tena!**
- **Kuhubiri sheria, hukumu kama sehemu ya Injili.**
- **Tahiriwa mioyoni na masikioni - yaani kuwa na hisia kwa Roho. Usimpinge Roho Mtakatifu!**

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Je, kuna njia ambazo makanisa kwa ujumla yanaweza kuboresha jinsi yanavyofanya huduma ya rehema?**
- **Je, ni njia zipi ambazo makanisa yetu yanaweza kuboresha jinsi tunavyounda makanisa yetu? Wazee na Mashemasi?**
- **Ni kwa njia gani unaweza kuhangaika katika maombi na mafundisho ili kuweka wakati ufaao unaohitajika kujiandaa?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Fikiri kuhusu kanisa lako mwenyewe na jadili jinsi unavyoweza kusawazisha vyema mafundisho ya neno la Mungu na maombi katika kanisa pamoja na huduma za rehema za kanisa. (kushughulikia mahitaji ya wanachama)**
- **Je, kuna hatua zozote za kivitendo unazohitaji kuchukua katika kanisa lako ili kuwa na viongozi wanaofaa? Je, kuna watu katika kanisa lako ambao unahisi wanaweza kuhitimu kufunzwa kama shemasi?**

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Katika hadithi hii tunaona mzozo wa kwanza muhimu ndani ya kanisa la kwanza. Inaonekana ni tofauti na ushirika tuliouona katika Matendo 2 na Matendo 4. Mgogoro ulikuwa unahusu nini? Je, hii inatuonyesha nini kuhusu hali halisi ya maisha ya kanisa? Je, inatuonyesha nini kuhusu mioyo ya watu? Ni dhambi gani zinaweza kuwa zikitukia?**
 - Migogoro itatokea, hata katika makanisa bora zaidi. Waaminio katika Kristo, ingawa tumesamehewa na kupewa Roho Mtakatifu, bado tunapambana na dhambi. Tutapambana na upendeleo, kwa kulalamika na kunung'unika, kwa kutafuta kuwa na udhibiti.
 - Tofauti za lugha na usuli zinaweza kugeuka kwa urahisi kuwa ubaguzi au upendeleo wakati hatumsikilizi Roho aliye ndani yetu au tunaporuhusu neema ya Mungu kufanya kazi kwa nguvu mioyoni mwetu ili kutusaidia kuwapenda wengine.
 - Shetani analichukia kanisa, anachukia kuona Injili ikienea. Daima anatafuta njia za kusababisha migawanyiko na ugomvi.

- **Mitume walishughulikiaje tatizo hili? Je, tunaweza kujifunza nini kutoka kwao kuhusu kushughulikia migogoro kati ya waumini?**
 - Ilikusanya viongozi wengine na wanafunzi (wadau wengine) ili kuzungumza pamoja.
 - Alionyesha umuhimu wa kuendelea kuhubiri Neno la Mungu kwa uwazi.
 - Sikiliza mahangaiko ya waumini wanaozungumza Kigiriki.
 - Imeonyeshwa kwa matendo yao kwamba kutunza mahitaji ya kimwili kwa hakika ni sehemu ya kazi ya Injili, kwamba ilikuwa muhimu.
 - Wajibu uliokabidhiwa kwa viongozi wengine kuchagua watu wa kushughulikia mahitaji ya kimwili ya waumini waliokuwa wahitaji.
 - Inatambulika kwamba waumini mbalimbali wana miito na karama mbalimbali za kufanyia kazi katika mwili wa Kristo.

- **Mitume waliwaamuru wawateue watu wa aina gani? Kwa nini sifa hizi zilikuwa muhimu? Je, hii inatufundisha nini kuhusu huduma ya Injili?**
 - **Wanaume wenye sifa nzuri.** Ilikuwa muhimu kwamba watu wote wawaamini wanaume hawa kufanya mambo kwa haki na uaminifu.
 - **Wanaume waliojazwa na Roho Mtakatifu.** Hii inaonyesha kwamba jukumu hili si "la kiroho." Ni muhimu kwa wanaume hawa sawa na kwa wale wanaozingatia mafundisho na maombi kujua Injili kwa uwazi na kujisalimisha wenyewe chini ya ushawishi mkubwa wa Roho Mtakatifu. Huduma hii, ingawa ya kimwili, bado ni ya kiroho, huduma ya Injili.
 - Kupitia Injili Mungu anakomboa vitu vyote. Inaanza na mioyo yetu kukombolewa lakini pia inahusisha kukomboa matatizo kama vile njaa, upweke, au mifarakano.
 - **Wanaume waliojawa na hekima.** Isingekuwa huduma rahisi. Walihitaji hekima ya vitendo kuhusu jinsi ya kujipanga na jinsi ya kukuza uhusiano mzuri kati ya waumini wa asili tofauti za kikabila.

- **Je, ni matunda gani ya jinsi kanisa la kwanza lilishughulikia mzozo huu? Je, hii inatuonyesha nini?**
 - Neno la Mungu liliendelea kuenea kwa kasi.
 - Wakati masuala - migogoro, mahitaji ya kimwili, nk - yanashughulikiwa kwa njia ya Injili iliyozingatia watu wanaoongozwa na Roho, watu wa nje wanaona jinsi watu katika kanisa wanavyopendana. Hivyo Yesu anatukuzwa machoni pa ulimwengu. Na watu wanataka kupata uzoefu wa maisha ambayo wanaona waumini wanapitia. Wanaanza kuamini kwamba Neno wanaloshiriki ni kweli.

- **Viongozi wa dini waliokuwa nje ya kanisa walikasirika walipomwona Stefano akifanya ishara na maajabu.** Walikuwa na mashahidi wa uwongo waliosema uwongo juu yake, wakisema kwamba alikuwa akishambulia dini na desturi zao. (Sheria ya Musa na Hekalu) **Je, tunaweza kujifunza nini kutokana na kuona jinsi wasioamini wanavyoitikia vibaya kuzungumza na kuishi nje ya Injili?**
 - Wasioamini mara nyingi huhisi wivu, kutishiwa, na Injili kwa hivyo hupiga kelele.
 - Wanasikiliza na hata kuunda uwongo, wakijaribu kufanya lililo jema lionekane baya.
 - Injili inaudhi kwa kweli kwa wale ambao bado hawajatubu na kuweka imani yao kwa Yesu. Inachukiza kwa sababu inatuonyesha dhambi zetu na jinsi tunavyopungukiwa na utukufu wa Mungu na hatuwezi kujiokoa wenyewe.
 - Moyo ni mwovu kwa hila. Wakati hatupati tunachotaka tunaweza kuunda njia zingine za kufanya mambo yafanyike. Tunaweza kupata ugumu wa kusherehekea wengine na tunaweza kujaribu kuwaangusha wengine wanapokuwa na mafanikio.

- **Stefano alimjibu kuhani mkuu alipomletea mashtaka haya ya uwongo? JAMANI HAKUJIBU? Hilo linaweza kutusaidiaje tunapokabili mashtaka ya uwongo?**
 - Hakujaribu kujitetea wala kujilinda. Alimwamini Mungu sana hata hakuogopa wangemfanyia nini.
 - Aliwaelekeza kwa Mungu na uaminifu wake kwa ahadi zake kwa Israeli.
 - Alizungumza kwa ujasiri na kwa uwazi.
 - Alihusiana na mambo ambayo wasikilizaji wake tayari walijua na waliyafahamu na alijenga juu ya kweli hizo.
 - Alionyesha wazi (kupitia CBS!) jinsi Torati yote na Manabii (Agano la Kale) zilivyokuwa zikielekeza kwa Yesu kuwa Masihi aliyengojewa kwa muda mrefu.
 - Aliunganisha maisha na matendo ya wasikilizaji wake moja kwa moja na maisha ya mababu zao, wahusika katika hadithi za Agano la Kale.

- **Stefano alihitimishaje mahubiri yake? Je, huu ni mfano gani mzuri wa kuhubiri Injili? Kwa nini ni hatari?**
 - Aliwakabili kibinafsi. Aliwalazimisha wazingatie mioyo yao migumu.

- Aliwaonyesha jinsi tabia au sifa zao za nje (kutahiriwa kwao kimwili) hazikuwa na maana yoyote wakati tohara ya kweli ya kiroho haikuwa imetokea mioyoni mwao na masikioni mwao?
 - **Je, tohara ya kweli inapaswa kumaanisha nini?**
 - Ilimaanisha kujitambulisha kwa imani na Mungu kupitia Mwokozi aliyeahidiwa. Kuwa sehemu ya watu wa agano.
 - Ilimaanisha kutakaswa kwa kumwaga damu.
 - Ilimaanisha kuwa tayari kusikiliza Neno la Mungu na kulipokea na kujibu kupitia imani yenye utii.
- Alitumia mfano wa babu zao, ambao waliwaheshimu, kuwaonyesha dhambi na uasi wao wenyewe. Ili kuwaonyesha jinsi babu zao mara nyingi walivyowaasi wale waliowaita kuishi maisha ya utakatifu wakimngojea Mwokozi aliyeahidiwa. Na kuonyesha jinsi walivyokuwa sawa, kwa vile walimwua Mwokozi mmoja tu, Masihi, Yesu.
- Aliwaonyesha jinsi hali yao ya pendeleo ya kuwa watu waliopokea Sheria na ahadi ilivyopotezwa kwa sababu walikataa kuamini na kutii sheria ya Mungu.

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumika kwetu leo?

- **Jihadharini na hila za Shetani za kuleta mgawanyiko.**
- **Usionyeshe upendeleo:**
- **Sikiliza :** Mitume walisikiliza na kusikia vilio vya wahitaji katika miili yao. Pia waliwapa wanafunzi wengine sauti katika kuchagua mashemasi.
- **Thamini maoni ya wengine :**
- **Tanguliza Neno la Mungu :**
- **Uwe mwaminifu kwa wito wa Mungu katika maisha yako.** Wanafunzi walijua wito wao wa msingi ulikuwa kuomba na kufundisha Neno la Mungu.
- **Usishike kudhibiti.** Kuwa tayari kukabidhi vitu kwa watu wengine. Waamini watu vya kutosha kuwakabidhi.
- **Kuwajali wahitaji, hasa walio katika kundi la kanisa.**
- **Tanguliza huduma ya ushemasi kanisani.**
- **Tafuta watu ambao wamejazwa na Roho, sifa nzuri, wenye hekima.**
 - **1 Tim 3:8-13 - sifa za mashemasi**
- **Jitolee kujenga mahusiano katika mwili ili kweli tuweze kujuana kwa kina na kutambua ni nani anayestahili zaidi kwa maeneo fulani ya huduma.**
- **Uwe na ujasiri katika kusema ukweli.**
- **Fundisha utimilifu wa Maandiko , ukiyatumia yote kuelekeza kwa Kristo . Wakumbushe waumini wa Injili tena na tena!**
- **Kuhubiri sheria, hukumu kama sehemu ya Injili.**
- **Tahiriwa mioyoni na masikioni - yaani kuwa na hisia kwa Roho. Usimpinge Roho Mtakatifu!**

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Je, kuna njia ambazo makanisa kwa ujumla yanaweza kuboresha jinsi yanavyofanya huduma ya rehema?**
- **Je, ni njia zipi ambazo makanisa yetu yanaweza kuboresha jinsi tunavyounda makanisa yetu? Wazee na Mashemasi?**
- **Ni kwa njia gani unaweza kuhangaika katika maombi na mafundisho ili kuweka wakati ufaao unaohitajika kujiandaa?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Fikiri kuhusu kanisa lako mwenyewe na jadili jinsi unavyoweza kusawazisha vyema mafundisho ya neno la Mungu na maombi katika kanisa pamoja na huduma za rehema za kanisa. (kujali mahitaji ya wanachama)**
- **Je, kuna hatua zozote za kivitendo unazohitaji kuchukua katika kanisa lako ili kuwa na viongozi wanaofaa? Je, kuna watu katika kanisa lako ambao unahisi wanaweza kuhitimu kufunzwa kama shemasi?**

8. Kupigwa kwa Mawe kwa Stefano

Matendo: 7:54-8:1

Baada ya Stefano kumaliza kuwaita viongozi wa kidini watu wenye shingo ngumu wasiotahiriwa mioyo na masikio, viongozi wa kidini walikasirika, wakamsagia meno. Akiwa amejaa Roho Mtakatifu, akatazama mbinguni na kuuona utukufu wa Mungu na Yesu amesimama upande wa kulia wa Mungu.

Akasema, Tazama, naona mbingu zimefunguka, na Mwana wa Adamu amesimama mkono wa kuume wa Mungu.

Lakini wakapiga kelele kwa sauti kuu, wakaziba masikio yao, wakamrukia pamoja. Kisha wakamtoa nje ya mji na kumpiga kwa mawe. Nao mashahidi wakaweka nguo zao chini ya miguu ya kijana mmoja aitwaye Sauli.

Na walipokuwa wakimpiga mawe Stefano, akapaza sauti, "Bwana Yesu, pokea roho yangu." Akapiga magoti, akalia kwa sauti kuu, "Bwana, usiwahesabie dhambi hii." Naye alipokwisha kusema hayo, akalala.

Naye Sauli akakubali kuuawa kwake.

UTANGULIZI: (Uliza swali la kabla ya hadithi kujadili wawili wawili au kama kikundi.)

- **Fikiria wakati fulani maishani mwako ambao hukutaka kusikia ukweli? Eleza kilichotokea.**

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MJADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Stefano aliwaita viongozi watu wenye shingo ngumu na masikio na mioyo isiyotahiriwa. Viongozi wa kidini waliitikiaje? Kwa nini mashtaka kuhusu "mioyo isiyotahiriwa" yangewakasirisha.**
- **Stefano aliona nini? -**
 - **Mwana wa Adamu (Yesu) AKISIMAMA mkono wa kuume wa Mungu.**
 - **Hapa Yesu amesimama badala ya kukaa - hiyo inafundisha nini?**
- **Nini maana ya "MWANA WA MTU"? -**
 - **Danieli 7:13-14**
 - **Marko 14:61-62 Hapa Yesu anadai kwamba hakika Yeye ni Mungu, Masihi.**

- Je, viongozi wa kidini waliitikiaje maono ya Stefano? Inatufundisha nini?
- Walifanya nini kabla ya kupigwa mawe? Kwa nini? .
- Maneno ya mwisho ya Stefano yalikuwa yapi? Je, hii ilikuwaje kama Yesu?
- Stefano aliwezaje kuwasamehe watesi wake?

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumika kwetu leo?

- Hubiri Injili, ikijumuisha hukumu kwa dhambi na neema kwa wenye dhambi
- Uwe mwaminifu hata unapoteswa
- Chukua msalaba wako na umfuate Yesu.
- Mpokee Roho Mtakatifu katika utimilifu wake wote.
- Mlinge Mungu, si macho yaliyowekwa na mwanadamu kwenye mambo ya milele.
- Tarajia kwa hamu utukufu wetu wa mwisho.
- Wasamehe adui zako kama Kristo ulivyosamehewa.

FOCUS kwenye MSAMAHA:

- Je, Stefano angekuwa na sababu gani za KUTOWAsamehe watu hawa? Yaani ni visingizio gani angeweza kutoa?
- Ni nini ufunguo wa Stefano kuweza kuwasamehe wauaji wake?
- Je! ni neema gani ambayo Mungu alimwonyesha Stefano hata katikati ya kupigwa kwa mawe?
 - Hili lilimtia moyo jinsi gani?
- Ni kwa jinsi gani maudhui ya hotuba ya Stefano yalikusiana na maono ambayo Mungu alimpa Stefano.
- Yesu alikuwa ameweka mfano gani ili kumsaidia Stefano?
- Ufafanuzi mmoja wa msamaha: Msamaha ni, kumwachilia kwangu mtu mwenye hatia kutoka kwa adhabu kutokana na dhambi zake dhidi yangu - kama vile Baba anavyoniachilia kutoka kwa adhabu kutokana na dhambi zangu dhidi yake. Stefano alionyeshaje jambo hili?
- Je, watu “huwaadhibu” jinsi gani wale ambao wametenda dhambi dhidi yao wanapokataa kusamehe?

Utekelezaji wa Jumla : (jadili na kikundi kizima)

- **Ni watu gani ambao tunahangaika kuwasamehe? Ni aina gani ya visingizio ambavyo mtu anaweza kutoa ili asisamehewe? Mwitikio wetu wa asili ni upi mtu anapotukosea?**

Utekelezaji wa Kibinafsi :

- **Unahangaika kumsamehe nani sasa hivi? Umekuwaje "unakusanya deni" kutoka kwao? Ingegharimu nini kuwasamehe? Je, unaweza kuamini injili vya kutosha kwa imani ili kuwasamehe?**

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Stefano aliwaita viongozi watu wenye shingo ngumu na masikio na mioyo isiyotahiriwa. Viongozi wa kidini waliitikiaje? Kwa nini mashtaka kuhusu "mioyo isiyotahiriwa" yangewakasirisha?**
 - Viongozi wakasaga meno - (Luka 13:28 - kulia na kusaga meno) - wakawa kama wanyama, mioyo migumu.
 - Wanapaswa kuwa watiifu kwa sheria, wale ambao wametahiriwa kweli, lakini anasema kutahiriwa kwao sio kweli.
 - Mwanadamu wa kawaida daima atalikataa neno la Mungu haijalishi linahubiriwa ni kubwa kiasi gani isipokuwa Mungu atafanya kazi ya kumfanya msikilizaji kuzaliwa upya.
- **Stefano aliona nini? -**
 - § akiwa amejaa Roho Mtakatifu, aliweza kutazama mbinguni
 - § **Mwana wa Adamu (Yesu) AKISIMAMA** mkono wa kuume wa Mungu.
 - **Yesu anafafanuliwaje kwa kawaida katika Maandiko alipokuwa mbinguni?**
 - Wakolosai 3:1, Waebrania 1:3, Waefeso 1:20, Warumi 8:34, Waebrania 8:1, Waebrania 10:12, Waebrania 12:2 - kukaa daima.
 - **Katika hadithi hii Yesu amesimama - hiyo inatufundisha nini?**
 - Anasimama ili kumkaribisha Stefano, ili kumwonyesha heshima kubwa kama shahidi wa kwanza Mkristo.
 - Alisimama kumpokea katika Ufalme wa mbinguni.
- **Nini maana ya "MWANA WA MTU"? -**
 - Danieli 7:13-14 inaeleza mtu kama mwana wa Adamu ambaye anaongozwa katika uwepo wa Mungu, ambaye amepewa mamlaka yote, utukufu, nguvu kuu, ibada, na utawala. Yeye ndiye Masihi aliyeahidiwa.
 - Kwa hiyo Stefano alikuwa akidai kwamba Yesu alikuwa Mwana wa Adamu aliyeelezewa katika Danieli 7, Masihi aliyeahidiwa.

- Marko 14:61-62 inaonyesha Yesu akitoa dai lile lile kuhusu yeye mwenyewe kama Stefano anafanya hapa. Katika kesi yake mbele ya Sanhedrini, kuhani mkuu alipomwuliza, *“Je, wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Yeye Aliyebarikwa?”* Jibu lake: *“Mimi ndiye.”*
 - Hapa Yesu anadai kwamba hakika Yeye ni Mungu, Masihi.
- **Je, viongozi wa kidini waliitikiaje maono ya Stefano? Inatufundisha nini?**
 - Alichosema Stefano kiliwakasirisha sana. Walilia kwa sauti kubwa na kuziba masikio. (Ilikuwa ni kejeli. Kwa hivyo walikuwa wakionyesha masikio yao ambayo hayajatahiriwa!) walikataa kusikiliza tena. Wakamkimbilia ili wamtoe nje ya mji ili wampige mawe.
 - Viongozi wa kidini walijua sana kwamba Stefano alikuwa akidai kuwa Masihi, Yesu, ambaye kwa kweli alikuwa Mwana wa Adamu aliyeahidiwa.
 - Wasioamini wagumu wanakataa kabisa kusikiliza ukweli.
 - Vile vile kuhani mkuu alikuwa amemwambia Yesu katika Marko 14:63, *“Kuhani mkuu akararua mavazi yake, Mbona tunahitaji mashahidi tena? akauliza, Mmesikia kufuru hiyo.”*
- **Walifanya nini kabla ya kupigwa mawe? Kwa nini?**
 - Wakaweka mavazi yao chini miguuni pa Sauli. Kupiga mawe ni biashara ya jasho, polepole, uhuru unaohitajika kwa harakati kurusha zaidi. Sauli alikubali matendo yao na alifurahia kushiriki daraka hilo. Alikuwa Myahudi mcha Mungu aliyewachukia Wakristo.
 - Sauli aliona na kusikia yote ambayo Stefano alisema.
- **Maneno ya mwisho ya Stephen:**
 - Bwana Yesu, pokea roho yangu.
 - Bwana, usiwaheesabie dhambi hii.
 - Je, tunaonaje kufanana na Yesu? Alifuata mfano wake hata kufa.
 - Kumwiga Kristo kwa kuwasamehe watesi.
 - Katika kuwasamehe na kuwaambia juu ya Mwana wa Adamu mbinguni anashuhudia, hata kuwapa nafasi ya kumwelewa Kristo na kutubu.
 - Alilala - alikufa, lakini akafufuka kwa utukufu katika maisha mengine!
- **Stefano aliwezaje kuwasamehe watesi wake?**
 - Aliamini Injili, yaani, alijua jinsi dhambi yake mwenyewe ilivyokuwa kuu na jinsi msamaha wa Mungu ulivyokuwa mkubwa kwake. Hahitaji kulipiza kisasi kwa sababu anajua Mungu ndiye anayesimamia hilo.
 - Aliona utukufu wa Kristo.

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata inapatikana katika hadithi hii. Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Hubiri Injili**, ikijumuisha hukumu kwa dhambi na neema kwa wenye dhambi
- **Uwe mwaminifu hata unapoteswa**

- **Chukua msalaba wako na umfuate Yesu.** Kuna baraka kubwa hata kufa kwa ajili yake.
- **Mpokee Roho Mtakatifu katika utimilifu wake wote.** Mwambie akupe zaidi na zaidi ya yeye mwenyewe. Kuomba, kutafuta, kubisha ili Mungu atupe zaidi na zaidi Roho Mtakatifu. (Luka 11:13)
- Alitazama mbinguni. **Mlenge Mungu, si mwanadamu.** Weka macho mambo ya milele.
- **Tarajia kwa hamu utukufu wetu wa mwisho.**
- **Wasamehe adui** zako kama Kristo ulivyosamehewa.

MAKINI kwenye MSAMAHA:

- **Je, Stefano angekuwa na sababu gani za KUTOWAsamehe watu hawa? Yaani ni visingizio gani angeweza kutoa?**
 - "Nimewaambia ukweli na wameukataa."
 - "Wananitesa na kuniua ingawa sina hatia ya kuwatenda dhambi."
 - "Hao ni umati uleule waliomuua Yesu."
 - "Wanadanganya na kulalamika dhidi yangu."
 - "Mimi ni Muumini wa kweli na ni bora kuliko wao."
 - "Wananisababishia maumivu na mateso mengi."
 - "Sistahili kutendewa hivi. Mimi ni mtumishi wa Mungu na nahubiri ukweli. Hawastahili msamaha wangu."
- **Ni nini ufunguo wa Stefano kuweza kuwasamehe wauaji wake?**
 - Alikuwa na imani katika upendo wa Mungu kwake kama mwenye dhambi, msamaha wake na haki iliyonunuliwa na Kristo. Alikuwa amejaa neema.
 - Alijua ukweli wa wokovu wa Mungu kupitia Kristo, kile ambacho Mungu alikuwa akifanya katika hiHADITHIa kumletea yeye na wenye dhambi wengine Mwokozi.
 - Alijua nafasi yake katika Kristo.
 - Alikuwa mnyenyekevu. Alijua alihitaji neema kama watesi wake walivyofanya. Aliwaona kuwa watenda-dhambi wenzake.
- **Je! ni neema gani ambayo Mungu alimwonyesha Stefano hata katikati ya kupigwa kwa mawe?**
 - Alimwonyesha Yesu aliyeinuliwa. Maono maalum ya Mwokozi!
- **Hili lilimtia moyo jinsi gani?**
 - Alimwonyesha mahali alipokuwa akienda - utukufu wake mwenyewe.
- **Ni kwa jinsi gani maudhui ya hotuba ya Stefano yalikusiana na maono ambayo Mungu alimpa Stefano.**
 - Kutukuzwa kwa Kristo (na kwetu) ni utimilifu au utimilifu wa hii HADITHIa nzima ya ukombozi kuanzia katika Agano la Kale.
- **Yesu alikuwa ameweka mfano gani ili kumsaidia Stefano?**
 - Alikuwa amesema juu ya wauaji wake msalabani, "Baba, uwasamehe kwa maana hawajui watendalo."
- **Ufafanuzi mmoja wa msamaha: Msamaha ni, kumwachilia kwangu mtu mwenye hatia kutoka kwa adhabu kutokana na dhambi zake dhidi yangu - kama vile Baba anavyoniachilia kutoka kwa adhabu kutokana na dhambi zangu dhidi yake. Stefano alionyesha je jambo hili?**
 - Alimwomba Mungu awasamehe, ili awaonyeshe huruma ile ile kwa njia ya Mwokozi yule yule! Aliwatakia huruma ile ile aliyoipata.

- **Je, watu “huwaadhibu” jinsi gani wale ambao wametenda dhambi dhidi yao wanapokataa kusamehe?**
 - Watendee kwa baridi. Umbali sisi wenyewe.
 - Uvumi
 - Wakumbushe dhambi zao. (Weka rekodi ya makosa.)
 - Kataa kuona chochote kizuri ndani yao.
 - Wachukulie kama wana deni kwako.
- **Tim Keller - Njia 5 za "kukusanya deni"**
 - Kuwa mwenye kujihesabia haki "mwenye rehema". Waweke katika deni zaidi kwa rehema zetu.
 - Tenda baridi kwa mtu, ukipuuza.
 - Kuwa mwenye kudai.
 - Huharibu sifa yao kwa kuwaonya wengine kuwahusu au “kushiriki maumivu yetu” hadharani.
 - Furahi wanapoumizwa au kushindwa.

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Ni watu gani ambao tunahangaika kuwasamehe? Ni aina gani ya visingizio ambavyo mtu anaweza kutoa ili asisamehewe? Mwitikio wetu wa asili ni upi mtu anapotukosea?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Unahangaika kumsamehe nani sasa hivi? Umekuwaje "unakusanya deni" kutoka kwao? Ingegharimu nini kuwasamehe? Je, unaweza kuamini injili vya kutosha kwa imani ili kuwasamehe?**

9. Kanisa Chini ya Mateso

Matendo 8:1-8

Wakati wa kifo cha Stefano, kijana mmoja anayeitwa Sauli alikuwapo na alikubali kuuawa kwake. Siku hiyo kukatokea mateso makubwa dhidi ya kanisa la Yerusalemu, na wote wakatawanyika katika sehemu za Yudea na Samaria isipokuwa mitume. Watu waliomcha Mungu walimzika Stefano na kuomboleza sana kwa ajili yake. Lakini Sauli alianza kuliharibu kanisa, akiingia nyumba kwa nyumba, akawaburuta wanaume kwa wanawake na kuwatia gerezani. Basi wale waliotawanyika wakaenda huko na huko wakihubiri neno.

Filipo, mmoja wa wale mashemasi saba waliowekwa awali, alishuka mpaka Samaria na kuwahubiria Kristo. Na makutano kwa nia moja wakasikiliza maneno ya Filipo, waliposikia na kuona ishara alizozifanya. Kwa maana pepo wachafu waliwatoka watu wengi waliokuwa nao wakilia kwa sauti kuu, na wengi waliopooza na vilema wakaponywa. Basi kukawa na furaha nyingi katika mji ule.

UTANGULIZI: (Uliza swali la kabla ya hadithi kujadili wawili wawili au kama kikundi.)

- **Je, unaweza kufikiria wakati fulani katika maisha yako au maisha ya rafiki ambapo mtu fulani alikusudia kukufanyia mabaya lakini Mungu alisuluhisha kwa wema?**

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MIADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Je, kupigwa kwa mawe kwa Stefano kulikuwa na matokeo gani kwa kanisa la kwanza huko Yerusalemu? Je, hii ilikuwaje badiliko kuu katika hiHADITHIa ya kanisa?**
- **Nini kilitokea kwa waumini wakati mateso haya makubwa yalipotokea?**
- **Je, kuna umuhimu gani kuhusu maeneo ambayo waumini walienda? Umesikia wapi kifungu cha maneno "Yudea na Samaria" hapo awali? Mungu anafanya nini?**
- **Nini kilitokea kwa mwili wa Stefano? Nani aliitunza? Je, hii inatuonyesha nini?**
- **Je, tunaonaje mateso yanazidi kuwa makali zaidi? Sauli alikuwa akifanya nini?**
- **Je, huu ulikuwa ndio mwisho wa kanisa la Kristo? Ni jambo gani kubwa lililotokea kutokana na mateso ya Sauli? Nani alikuwa anachangia kuenea kwa kanisa. Je, tunajifunza nini kuhusu waamini ambao walikuza ukuaji wa kanisa?**
- **Je, hii inatuonyesha nini kuhusu Mungu? Je, anatumiza ahadi gani?**
- **Filipo alisafiri wapi? Nini kilitokea huko? Alihubiri nini hasa? Je, hii inakukumbusha hadithi gani?**
- **Miujiza?- Je, miujiza bado inahitajika leo ili kuthibitisha injili au sasa je, maandiko yanajishuhudia yenyewe?**
 - **Tunaona mambo ya miujiza yakifanywa katika sehemu za ulimwengu ambapo Injili inaingia kwa mara ya kwanza. Kwa mfano. Waislamu wengi**
- **Je, hali ilikuwaje katika jiji hilo wakati mambo haya makubwa yalipokuwa yakitokea? Je, hii inatuonyesha nini?**

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata (tenda, zungumza, amini) inapatikana katika hadithi hii? Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Tumaini katika mpango mkuu wa Mungu.**
- **Amini kwamba Mungu atatimiza Agizo lake Kuu na kututumia katika mchakato huo. Ondoka kwa imani.**
- **Hubiri Injili.**
- **Kuwa na furaha, hata katika mateso, kama Mungu anafanya kazi yake na kutimiza makusudi yake ndani yetu.**
- **Tuomboleze kwa kuvunjika kwa ulimwengu na mateso na kifo cha wale tunaowapenda.**
- **Amini kwamba Injili ni ya watu wote, makabila na mataifa yote.**

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Je, ni baadhi ya vikwazo gani vya sasa ambavyo makanisa na waumini wanakabiliana navyo leo? Je, Mungu anaweza kutumiaje baadhi ya hizo kutimiza makusudi yake ya ufalme?**
- **Je, ni kwa jinsi gani viongozi katika kanisa wanaweza kutiwa moyo kuweka Injili na Neno kipaumbele cha juu zaidi ambacho kinaunda msingi wa huduma iliyosalia?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Je, kuna nini cha kuomboleza katika maisha yako leo? Je! hadithi hii inawezaje kukutia moyo? Je, unaweza kuomba na kumwamini Mungu kwamba anashughulikia kile unachoweza kuona kama “vikwazo” ili kukuza imani yako na kumwamini katika njia za ndani zaidi?**
- **Unawezaje kutiwa moyo na hadithi hii kuhubiri injili ya kweli ya Yesu Kristo na kuweka hiyo kama mapigo ya moyo wa kanisa? Je, ingeonekanaje kuwa na furaha katika vikwazo au katika mateso ambayo huja wakati mwingine na kuhubiri injili ya kweli?**

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Je, kupigwa kwa mawe kwa Stefano kulikuwa na matokeo gani kwa kanisa la kwanza huko Yerusalemu? Je, hii ilikuwaje badiliko kuu katika hii HADITHIa ya kanisa?**
 - Mateso makubwa yalitokea dhidi ya kanisa la Yerusalemu, mahali ambapo Roho Mtakatifu aliwatia nguvu waumini na ukuaji mkubwa wa kanisa ulianza. Ingawa kulikuwa na mateso fulani hapo awali, yalikuwa makali sana kuanzia wakati huu.
 - Kwa sababu kuuawa kwa Stefano kulikubaliwa, inaonekana kwamba vizuizi vyote viliondolewa kwa wale waliotaka kuharibu kanisa.
 - Labda kwa sababu sasa kulikuwa na maelfu ya waumini, uongozi wa Kiyahudi ulihisi tishio zaidi kuliko hapo awali na kuamua kuchukua hatua. Mateso ya waumini yakawa jambo ambalo wengi walikubali.
- **Nini kilitokea kwa waumini wakati mateso haya makubwa yalipotokea?**
 - Isipokuwa mitume wote walitawanyika katika sehemu zote za Yudea na Samaria.
- **Je, kuna umuhimu gani kuhusu maeneo ambayo waumini walienda? Umesikia wapi kifungu cha maneno "Yudea na Samaria" hapo awali? Mungu anafanya nini?**

- Katika agizo la Yesu kabla hajapaa mbinguni. Huu ulikuwa eneo linalofuata ambalo Injili ilipaswa kwenda baada ya Yerusalemu.
 - Mungu anatumia mateso ili kutimiza mpango wake kamili wa kueneza Injili kupitia mashahidi wake. Mungu ni mwaminifu.
 - Kile Sauli na Wayahudi “walikusudia kwa uovu, Mungu alikusudia kiwe kizuri, kuokoa maisha ya watu wengi,” kama tu katika siku za Yusufu, kwa ajili ya kueneza Injili.
- **Nini kilitokea kwa mwili wa Stefano? Nani aliitunza? Je, hii inatuonyesha nini?**
 - Watu waliomcha Mungu walimzika Stefano na kufanya maombolezo makubwa juu yake.
 - Ingekuwa fedheha kama hiyo mwili wa mtu umelazwa wazi. Viongozi wa kidini walimwacha kwa njia ya aibu na hawakuwa na nia ya kuuzika mwili wake. Wanaume wacha Mungu bado walitaka kumheshimu Stefano na kumzika ipasavyo.
 - Walikuwa tayari kujihatarisha katikati ya tishio la mateso ili kuonyesha upendo huu, kumheshimu yule ambaye amekufa kwa ajili ya kazi ya Kristo.
- **Je, tunaonaje mateso yanazidi kuwa makali zaidi? Sauli alikuwa akifanya nini?**
 - Alikubali kuuawa kwa Sauli alikuwa akijaribu kuharibu kabisa kanisa, sasa alijiona ameidhinishwa kuanza kutesa vikali zaidi.
 - Hapo awali, mateso yalikuwa ni mitume na mashemasi. Sasa ni mwamini wa kawaida. Mateso hayapo hadharani tu, bali anaingia nyumba baada ya nyumba, akitafuta mtu yeyote aliye na uhusiano na kanisa.
 - Bila kesi au uchunguzi, aliwaburuta watu jela bila haki au ulinzi wowote.
- **Je, huu ulikuwa ndio mwisho wa kanisa la Kristo? Ni jambo gani kubwa lililotokea kutokana na mateso ya Sauli? Nani alikuwa anachangia kuenea kwa kanisa. Je, tunajifunza nini kuhusu waamini ambao walikuza ukuaji wa kanisa?**
 - Badala ya kulifuta kanisa, kulisaidia kukua.
 - Mungu alikuwa anawafukuza nje. Kutowaruhusu kustarehe katika ushirika wao wenyewe.
 - Ushirikiano kati ya Mungu na waumini wa kila siku.
 - Waumini waliotawanyika, badala ya kuwa na hofu, walikuwa na ujasiri na kutoa ushuhuda juu ya Yesu. Walichukua nafasi hiyo kushiriki Neno popote walipoenda, wakitiwa nguvu na Roho Mtakatifu. Waliendelea kuhubiri.
- **Je, hii inatuonyesha nini kuhusu Mungu? Je, anatumiza ahadi gani?**
 - Mungu ni mwaminifu kwa ahadi zake. Alisema, “Mtajazwa nguvu akiisha kuwajilia juu yenu Roho Mtakatifu, nanyi **mtakuwa mashahidi wangu** katika Yerusalemu, **na katika Uyahudi, na Samaria**, na hata mwisho wa dunia.”

- Anatimiza ahadi yake ya kufikia mataifa yote kupitia uzao wa Abrahamu na anatomia wafuasi wake kufanya hivyo. Mateso hayawezi kuzuia makusudi ya Mungu.
- **Filipo alisafiri wapi? Nini kilitokea huko? Alihubiri nini hasa? Je, hii inakukumbusha hadithi gani?**
 - (Filipo huyu alikuwa mwinjilisti na mmoja wa wale saba waliochaguliwa kuwa shemasi. Huyu hakuwa mtume Filipo.)
 - Samaria - "Mtakuwa mashahidi wangu katika Yerusalemu katika Uyahudi wote na Samaria
 - Yohana 4 - Mwanamke Msamaria - "wakati unakuja ambapo hamtaabudu hapa juu ya mlima huu au katika Yerusalemu."
 - Ingawa ilimbidi kutawanyika, alijitolea kueneza Injili.
 - Alimtangaza Kristo na kufanya ishara za miujiza. Pepo walitolewa na vilema wakaponywa.
 - Watu walisikiliza maneno yake **kwa sababu ya ishara za miujiza.**
 - **Mara nyingi miujiza iliambatana na neno la Mungu likifundishwa mpakani na maeneo mapya injili ilipoenea.** Tunaona haya katika kitabu chote cha Matendo ya Mitume kadiri kanisa linavyokua na kuanzishwa. Miujiza ilifungua mioyo ya watu kusikiliza Neno likihubiriwa!
 - Alimtangaza Masihi - alianzisha mahubiri katika hiHADITHIa yao, kazi za Mungu kupitia watu wa Israeli.
- **Je, hali ilikuwaje katika jiji hilo wakati mambo haya makubwa yalipokuwa yakitokea? Je, hii inatuonyesha nini?**
 - Mji ukajaa furaha. Kuzingatia.
 - Furaha ni mwikio unaofaa kwa kusikia injili ikihubiriwa, kuona matendo makuu ya Mungu, na kukabili mateso.

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata (tenda, zungumza, amini) inapatikana katika hadithi hii? Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Tumaini katika mpango mkuu wa Mungu.** Angalia kwa makini kile Roho anachofanya wakati mambo hayaendi kulingana na mpango. Mara nyingi Mungu ana makusudi makuu ya ufalme ambayo anayafanyia kazi hata katikati ya mateso au mateso.
- **Amini kwamba Mungu atatimiza Agizo lake Kuu** na kututumia katika mchakato huo. "Nanyi mtakuwa mashahidi wangu . . . katika Uyahudi na Samaria . . ."
- **Chukua hatua za imani.** Waumini ilibidi wachukue hatua inayofuata ya imani, kuhama kwenda sehemu zingine. Amini kwamba Mungu yuko pamoja nawe. "Nami nitakuwa pamoja nanyi, hata ukamilifu wa dahari."

- **Hubiri Injili.** Injili inaendelea kuwa mapigo ya moyo ya kanisa la kwanza. Miujiza husaidia tu kuunga mkono ujumbe mkuu wa injili. Inatoa ni uaminifu kwa wasikilizaji.
 - Walijua lililo muhimu zaidi. Walijua na kuelewa kwamba kama injili ilikuwa na thamani ya kufa, ilikuwa na thamani ya kuishi.
 - **Leo, je, miujiza bado inahitajika ili kuthibitisha injili au sasa je, maandiko yanajishuhudia yenyewe?**
 - Tunaona mambo ya miujiza yakifanywa katika sehemu za ulimwengu ambapo Injili inaingia kwa mara ya kwanza. Kwa mfano. Waislamu wengi wanaota ndoto zinazowasogeza kwa Kristo.
 - "Tunaweza kumwomba Mungu afanye jambo lolote ambalo lingemwinua Kristo. Kwa hivyo, vyovyote vile nafasi yetu iwe juu ya karama za miujiza, Wakristo wote wanaweza na wanapaswa kuungana katika ukweli kwamba injili na mahubiri ya Kristo lazima yabaki ya msingi."
- **Kuwa na furaha, hata katika mateso ,** kama Mungu anafanya kazi yake na kutimiza makusudi yake ndani yetu.
 - Furaha ilikuwa ni utokaji wa asili wa injili iliyohubiriwa na kupokelewa na mioyo ikabadilika, hata katikati ya mateso. Kanisa linapaswa kujaa furaha kwa sababu ya kile ambacho Kristo ametufanyia!
- **Tuomboleze kwa kuvunjika kwa ulimwengu** na mateso na kifo cha wale tunaowapenda.
 - Maombolezo na furaha ya ndani mara nyingi huenda pamoja.
 - Jali jamii inayokuzunguka, jali familia
 - Waheshimu waliotutangulia na wakabaki imara.
- **Amini kwamba Injili ni ya watu wote , makabila na mataifa yote.**

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Je, ni baadhi ya vikwazo gani vya sasa ambavyo makanisa na waumini wanakabiliana navyo leo? Je, Mungu anaweza kutumiaje baadhi ya hizo kutimiza makusudi yake ya ufalme?**
- **Je, ni kwa jinsi gani viongozi katika kanisa wanaweza kutiwa moyo kuweka Injili na Neno kipaumbele cha juu zaidi ambacho kinaunda msingi wa huduma iliyosalia?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Je, kuna nini cha kuomboleza katika maisha yako leo? Je! hadithi hii inawezaje kukutia moyo? Je, unaweza kuomba na kumwamini Mungu kwamba anashughulikia kile unachoweza kuona kama “vikwazo” ili kukuza imani yako na kumwamini katika njia za ndani zaidi?**
- **Unawezaje kutiwa moyo na hadithi hii kuhubiri injili ya kweli ya Yesu Kristo na kuweka hiyo kama mapigo ya moyo wa kanisa? Je, ingeonekanaje kuwa na furaha katika vikwazo au katika mateso ambayo huja wakati mwingine na kuhubiri injili ya kweli?**

10. Simoni Mchawi

Matendo 8:9-25

Wakati kanisa lilipokuwa likienea katikati ya mateso, kulikuwa na mtu mmoja aitwaye Simoni, ambaye hapo awali alikuwa akifanya uchawi katika mji wa Samaria na kuwashangaza watu, akijisifu kwamba yeye mwenyewe ni mtu mkuu. Watu walimwamini na kudhani ana nguvu za Mungu kwa sababu kwa muda mrefu alikuwa akiwashangaza kwa uchawi wake. Lakini walipomwamini Filipo akihubiri habari njema ya ufalme wa Mungu na jina la Yesu Kristo, wakabatizwa, wanaume na wanawake. Hata Simoni mwenyewe aliamini, na baada ya kubatizwa akaendelea na Filipo. Alipoziona ishara na miujiza mikubwa ikifanyika, alistaajabu.

Mitume kule Yerusalemu waliposikia kwamba Samaria imelipokea neno la Mungu, waliwatuma kwao Petro na Yohana. Walishuka na kuwaomba ili wampokee Roho Mtakatifu. Roho Mtakatifu alikuwa bado hajashuka juu ya yeyote kati yao, lakini walikuwa wamebatizwa tu katika jina la Bwana Yesu. Kisha wakaweka mikono yao juu yao, nao wakampokea Roho Mtakatifu. Basi Simoni alipoona ya kuwa watu wanapewa Roho kwa kuwekewa mikono ya mitume, akawatolea fedha akisema, Nipeni na mimi uwezo huu, ili kila mtu nitakayemwekea mikono yangu apokee Roho Mtakatifu.

Lakini Petro akamwambia, "Fedha yako na ipotelee mbali pamoja nawe, kwa kuwa ulidhani kwamba ungepata karama ya Mungu kwa fedha! Huna sehemu katika huduma hii kwa sababu moyo wako si sawa mbele za Mungu. Tubu, basi, uache uovu wako huu, umwombe Bwana; labda atakusamehe kwa kuwa na mawazo hayo moyoni mwako; maana naona umejaa uchungu na mateka wa dhambi."

Simoni akajibu, "Niombeeni kwa Bwana, lisinipate neno lo lote katika hayo mliyosema.

Walipokwisha kushuhudia na kuhubiri neno la Bwana, Petro na Yohana walirudi Yerusalemu, wakihubiri Injili katika vijiji vingi vya Wasamaria.

UTANGULIZI: (Uliza swali la kabla ya hadithi kujadili katika jozi au kama kikundi.)

- **Je, umewahi kuona au kusikia kuhusu mchawi/mchawi/mchawi? Ulifikiria nini juu yake? Utamaduni unafikiria nini juu yake na ina nguvu gani?**

SIMULIZI: Simulia hadithi na mjifunze pamoja kama kikundi kupitia marudio mengi.

MJADALA BAADA YA HADITHI: Ongoza mjadala unaoongozwa na maswali haya:

TOLEO LA MUHTASARI (ili mwalimu atumie anapofundisha)

Maelezo: Nini kilitokea? Ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- Tunajua nini kuhusu Simon? Alikuwa mtu wa namna gani? Watu wengine walimfikiria nini? Tunaweza kujifunza nini kutokana na hili?
- Ni nini kilifanyika Filipino alipokuja? Watu waliitikiaje? Kwa nini jambo hili lilikuwa muhimu?
- Kwa nini ilikuwa muhimu kuzungumza juu ya ufalme wa Mungu?
- Simon alijibuje? Alipendezwa na nini hasa?
- Mitume waliitikiaje habari za Wasamaria kupokea Neno la Mungu? Petro na Yohana waliwafanyia nini?
- Kwa nini Roho alizuiliwa kutoka kwao hapo kwanza?

SIMON:

- Simoni alifanya nini alipoona Roho Mtakatifu akiwajaza waumini wakati Petro na Yohana walipoweka mikono juu yao? Mitume waliitikiaje? Ombi lake lilikuwa nini? Ilifunua nini kuhusu moyo wa Simoni?
- Je, Simoni aliokolewa? Je, Petro alihitaji kujua kwa uhakika? Kwa nini sivyo?
- Inawezekanaje kwamba Simoni aliamini, akabatizwa, akakaa na mitume, na akaona miujiza na hakuokolewa kweli?
- Je! Simoni alikuwa kweli nabii? Je, kweli alikuwa na “nguvu za Mungu” kama watu walivyofikiri?
- Huenda jibu la Petro kwa Simoni likaonekana kuwa kali. Lakini Petro alikuwa akililinda kanisa jinsi gani?

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata (tenda, zungumza, amini) inapatikana katika hadithi hii? Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- Tubu, hata kwa nia zetu.
- Kubatiza. Ubatizwe
- Hubiri ufalme wa Mungu kwa jina la Yesu kwa ajili ya watu wote.
- Amini uweza wa Mungu. Usitegemee nguvu zingine.
- Usijaribu “kununua”(kuendesha) mamlaka au vyeo au vipawa vingine vya Mungu.
- Usitafute nguvu za kiroho ili kujitangaza au ajenda zetu wenyewe.
- Kemea dhambi - kwa upendo na ukweli.
- Usidhani kila mtu kanisani ameokoka. wao na kwa hitaji lao la kuishi maisha ya toba inayoendelea na kumtumaini Yesu.

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Ni vitu gani maishani tunajaribu "kununua" (au kupata kwa matendo yetu) wakati mwingine kwa sababu imani yetu iko nje ya utaratibu?**
 - Jaribu "kununua" sifa, mamlaka, heshima, nafasi, nguvu, udhibiti, faraja, fursa
 - Ninaweza kujaribu "kununua" vitu hivi kupitia mali yangu au elimu yangu, au kwa kuwa mchapakazi kwa bidii ili kujitangaza - kujaribu kuwafanya watu wanitegemee, kuonyesha heshima zaidi au upendeleo kwa watu wenye nguvu.
- **Ni kwa jinsi gani wachungaji na viongozi wa kanisa nyakati fulani huweka tumaini lao zaidi katika karama za Mungu kuliko kwa Mpaji, Mungu mwenyewe? Je, kuna nyakati ambazo watu wanataka vitu kutoka kwa Mungu lakini hawafuatii uhusiano wa kweli pamoja naye? Je! hadithi hii inatusaidiaje kuona mambo kwa uwazi zaidi?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Ni njia gani moja ambayo wewe siku hizi unakazia zaidi kutafuta mojawapo ya zawadi za Mungu kuliko kumtafuta Mungu mwenyewe, Mpaji wa zawadi zote nzuri? Je, hadithi hii inakusaidiaje kuona ukweli wa Injili kwa uwazi zaidi?**

TOLEO KAMILI (ili mwalimu atumie kujisomea katika maandalizi)

Acheni tuchunguze maelezo tunayoona yakieleza yaliyotukia katika hadithi ili kuona ni kweli gani tunaweza kujifunza.

- **Tunajua nini kuhusu Simon? Alikuwa mtu wa namna gani? Watu wengine walimfikiria nini? Tunaweza kujifunza nini kutokana na hili?**
 - Alikuwa amefanya uchawi, akiwashangaza watu, akijivunia ukuu wake mwenyewe
 - Watu walishangaa, waliamini majivuno yake, walidhani ana nguvu za Mungu. Alikuwa akitumia uchawi wake kujifanya aonekane mzuri.
 - Alikuwa maarufu, alikuwa na sifa ya ukuu na watu.
 - Inaonyesha watu wanaburudika kwa urahisi sana, wanaaminika katika uchawi na uchawi
 - Anavutiwa zaidi na maonyesho yake ya nguvu kuliko tabia yake.
- **Ni nini kilifanyika Filipino alipokuja? Watu waliitikiaje? Kwa nini jambo hili lilikuwa muhimu?**
 - Filipino alimtangaza Masihi na kufanya ishara za miujiza, uponyaji. Alihubiri habari njema kuhusu ufalme na juu ya Yesu.
 - Watu walisikiliza, waliona ishara, wakasikiliza kile alichosema.

- Waliamini ujumbe, wakabatizwa.
 - Ishara na miujiza iliambatana na kuthibitisha kutangazwa kwa Kristo, Masihi. Hata Wasamaria walikuwa wakimtarajia Masihi. (Yohana 4:25)
 - Filipo alikuwa akionyesha uwezo mkuu kuliko kile ambacho Simoni alikuwa akionyesha!
- **Kwa nini ilikuwa muhimu kuzungumza juu ya ufalme wa Mungu?**
 - Alikuwa pamoja na Wasamaria, maadui wa Israeli. Kuonyesha kwamba ufalme ulitia ndani Wasamaria pia.
 - Ufalme wa Mungu sasa unatangazwa katika Samaria, kama vile Mungu alivyoahidi.
- **Simon alijibuje? Alipendezwa na nini hasa?**
 - Inaonekana kujibu sawa na wengine. Aliamini. Alibatizwa.
 - Akaendelea na Filipo, alishangazwa na ishara na miujiza mkuu.
 - Lakini matendo yake ya baadaye yalionyesha labda hakuwa mwaminifu.
- **Mitume waliitikiaje habari za Wasamaria kupokea Neno la Mungu? Petro na Yohana waliwafanyia nini?**
 - Aliwatuma Petro na Yohana. Walikuja kuwa pamoja nao na kuthibitisha ukweli wa imani yao katika Yesu.
 - Walitambua kwamba Roho bado "hakuwa ameshuka" juu ya yeyote kati yao, lakini walikuwa wamebatizwa tu katika jina la Bwana Yesu.
 - Wakaweka mikono yao juu yao na kuomba kwamba wampokee Roho Mtakatifu.
- **Kwa nini Roho alizuiliwa kutoka kwao hapo kwanza?**
 - Injili ilikuwa haijaingia hapo awali Samaria, taifa jipya la Wayahudi/Wamataifa walio nusu-tupwa.
 - Mitume, kama mashahidi na wawakilishi wa Kristo, walihitaji kushuhudia na kushuhudia imani yao ya kweli na wokovu.
 - Wakati wowote Injili ilipokuwa ikiingia katika eneo jipya, watu, au utamaduni ili kuanzisha kanisa, mitume walikuwepo daima kusaidia kushuhudia kujazwa kwa Roho Mtakatifu. Katika kitabu cha Matendo ya Mitume, utoaji wa Roho Mtakatifu kila mara hutokea mitume wakiwapo na wanapoingia katika eneo jipya.
 - Kwa njia hii ilikuwa wazi sana kwamba Injili ilikuwa kwa ajili ya mataifa yote na kwamba Wayahudi na Wasamaria, waliokuwa maadui wakubwa, sasa walikuwa ndugu na dada, washiriki wa nyumba moja ya Mungu kwa sababu ya imani yao ya pamoja katika Masihi.
 - Mungu alikuwa anaanzisha kanisa lake kati ya mataifa katika Mdo. Kwa hiyo alitaka kuwe na ushuhuda wa wazi kwa wote kwamba kanisa lilianzishwa kati ya Wayahudi katika Matendo 2, kati ya Wasamaria nusu Wamataifa katika Matendo 8, na kati ya Mataifa kamili katika Matendo 10.
 - Ni wakati muhimu sana katika hiHADITHIa ya wokovu kwa sababu watu wa mataifa mengine sasa wamejumuishwa katika jumuiya ya agano.

Ubatizo wa Roho Mtakatifu - Muhtasari:

Hatuwezi kusema kwamba katika kanisa la leo tunapaswa kuona uigaji kamili wa mifumo tunayoona wakati wa ubatizo wa Roho katika Matendo 2, 8, na 10.

- **Je, ubatizo wa Roho daima unafuata ubatizo wa maji kama ilivyokuwa huko Samaria?**
 - Hapana, tutaona katika Matendo 10 na nyumba ya Kornelio kwamba ubatizo wa maji ulikuja baada ya ubatizo wa Roho.
 - **Je, kunena kwa lugha siku zote hutokea kwa ubatizo wa Roho kama katika Matendo 2?**
 - Hapana. Si mara zote. Kunena kwa lugha hutokea pamoja na ubatizo wa Roho katika Matendo 2 na hata katika Matendo 10, lakini hakuna kutajwa kwake hapa Samaria katika Matendo 8.
 - **Je, ubatizo wa Roho unahitaji kuwekewa mikono?**
 - Hapana, hakuna kutajwa kwa kuwekea mikono katika Matendo 10, lakini kuna hapa.
 - **Je, kuna ubatizo wa pili wa Roho Mtakatifu? Je, hadithi hii katika Matendo 8 inathibitisha kwamba ubatizo wa Roho Mtakatifu ni tukio tofauti na uongofu/ubatizo wa maji?**
 - Hapana, matukio haya si ushahidi kwamba waumini wanapaswa kutarajia ubatizo wa pili wa kupokea Roho Mtakatifu. Hapana, waumini wote hupokea Roho Mtakatifu wanapookolewa. Matendo 2, 8, na 10 zilikuwa hali za kipekee.
 - Waefeso 4:4-6 - Kuna ubatizo mmoja.
 - Matendo 2:38,39 - *Petro akajibu, " Tubuni mkabatizwe kila mmoja wenu kwa jina la Yesu Kristo, mpate ondoleo la dhambi zenu, nanyi mtapokea kipawa cha Roho Mtakatifu. ³⁹ Ahadi hii ni kwa ajili yenu, na kwa watoto wenu, na kwa wote walio mbali, kwa WOTE ambao Bwana Mungu wetu atawaita.*
 - Maelezo ya wazi kutoka kwa maoni juu ya Matendo:
 - "Roho ilizuiliwa hadi mitume waweze kuthibitisha kazi ya injili. Katika kesi hii ya kipekee ya kusonga kwa kwanza kwa injili zaidi ya Yerusalemu, Bwana alingoja kwa ufalme kutoa udhihirisho wowote wa Roho hadi mitume wawepo ili kushuhudia. Kwa njia hiyo wangeona na kushuhudia kwamba Wasamaria walipokea Roho Mtakatifu sawa na Wakristo huko Yerusalemu. Kwa njia hii hapangekuwa na, Wayahudi na Wasamaria kuwa na mashaka yoyote kwamba injili na mataifa yote hawakuweza kuwa na shaka kwamba Wasamaria na Wasamaria walipokea Roho Mtakatifu sawa. sasa walikuwa ndugu na dada na washiriki wa nyumba moja ya Mungu kwa sababu ya imani yao iliyoshirikiwa, waamini wa Yerusalemu walikuwa wamepokea Roho Mtakatifu siku ya Pentekoste, na sasa, kwa wakati ufao, mitume kutoka kwa kanisa mama walikuwapo kushuhudia na kukaribisha kuingizwa kwa waamini Wasamaria katika kanisa la Mungu.
- § "Tunahitaji kutambua kwamba mitume hapa hawaanzishi utaratibu wa kawaida kwa kanisa katika enzi zote na mahali popote. Badala yake, udhihirisho unaoonekana wa roho huashiria ukubwa wa wakati katika hiHADITHIa ya wokovu- kujumuishwa kwa Wasamaria katika jumuiya ya agano."

SIMON:

- **Simoni alifanya nini alipoona Roho Mtakatifu akiwajaza waumini wakati Petro na Yohana walipoweka mikono juu yao? Mitume waliitikiaje? Ombi lake lilikuwa na ubaya gani? Ilifunua nini kuhusu moyo wa Simoni?**
 - Alitoa pesa kwa ajili yao ili kumpa uwezo wa kutoa Roho Mtakatifu.
 - Kama vile kabla ya kubatizwa, Simoni alikazia fikira yeye mwenyewe, kuwa na nguvu na kustahiwa, kuwafanya watu wamtegemee ili kupata baraka za pekee. Hakuwa mnyenyekevu na mwenye shukrani. Hakukuwa na ushahidi wa kweli kwamba moyo na maisha yake yalibadilika kweli.
 - Petro akamwita atubu kwani aliona moyo wake upo mbali na Mungu, nia yake ilikuwa mbaya na ndani kabisa ya moyo wake alikuwa amejaa uchungu na bado amefungwa na dhambi.
 - Hakuna sehemu na wizara hii. Roho Mtakatifu wala nguvu za kuomba kwa ajili ya kupokea Roho haziwezi kununuliwa. Wokovu na Roho Mtakatifu ni zawadi kutoka kwa Mungu pekee. Hatuwezi kuzipata au kuzinunua kwa pesa.
 - Alimshtaki kuomba msamaha wa Mungu.

- **Je, Simoni aliokolewa? Je, Petro alihitaji kujua kwa uhakika? Kwa nini sivyoy?**
 - Ikiwa alikuwa ameokoka bado au la, bado alihitaji Injili. Alihitaji kutubu dhambi zake na ugumu wa moyo na kuweka imani yake yote kwa Yesu. Waumini na wasioamini wanahitaji kukumbushwa juu ya hili.

- **Inawezekanaje kwamba Simoni aliamini, akabatizwa, akakaa na mitume, na akaona miujiza na hakuokolewa kweli?**
 - Maungamo ya uwongo ya imani husababisha ubatizo wa uongo. Wongofu wa kweli huleta mabadiliko ya kweli katika maisha ya mtu, kwa kutembea kila siku na Mungu yenye sifa ya toba inayoendelea na kuamini Injili ili kumpa mtu utambulisho mpya.
 - Labda Simoni alikuwa mwamini wa uongo. Alipendezwa zaidi na "karama" za Mungu, lakini hakupendezwa na uhusiano wa kweli wa kubadilisha maisha na "Mpaji." Alitaka nguvu za Yesu lakini hakujisalimisha kwa imani kwa utu wa Yesu.

- **Je! Simoni alikuwa nabii kweli? Je, kweli alikuwa na "nguvu za Mungu" kama watu walivyofikiri?**
 - Simoni alikuwa nabii wa uongo. Ingawa manabii wa kweli wataelekeza sifa kwa Mungu, manabii wa uwongo hupokea sifa kama kichocheo cha ubinafsi wao wenyewe.
 - Watu walikuwa wakiamini kwa uwongo nguvu za Simoni hadi walipoona nguvu ya kweli. Kristo anaonyesha kwamba ana uwezo juu ya pepo wachafu na juu ya uchawi.

- **Huenda jibu la Petro kwa Simoni likaonekana kuwa kali. Lakini Petro alikuwa akililinda kanisa jinsi gani?**
 - Hii ni mara ya kwanza kwa Injili kupenya katika ulimwengu wa Mataifa.
 - Ilikuwa muhimu hasa kwa mitume kulinda kanisa kutokana na mafundisho ya uongo.

- Kama angaliruhusu njia ya Simoni - kutafuta mamlaka kwa ajili ya nafsi yake huku akionekana kama muumini juu juu - ingesababisha uharibifu mkubwa katika kanisa.

Muhtasari: Tunajifunza nini hapa kutoka kwa kanisa la kwanza? Ni amri gani au mifano gani ya kufuata (tenda, zungumza, amini) inapatikana katika hadithi hii? Ni zipi ambazo bado zinatumiwa kwetu leo?

- **Tubu, hata kwa nia zetu.**
- **Kubatiza. Ubatizwe**
- **Hubiri ufalme wa Mungu kwa jina la Yesu kwa ajili ya watu wote.**
- **Amini uweza wa Mungu.** Usitegemee nguvu zingine.
- **Usijaribu "kununua" (kuendesha) mamlaka au vyeo au vipawa vingine vya Mungu.**
- **Usitafute nguvu za kiroho ili kujitangaza au ajenda zetu wenyewe.**
- **Kemea dhambi** - kwa upendo na ukweli.
- **Usidhani kila mtu kanisani ameokoka.** Daima hubiri Injili kwa uwazi. Kila mtu, Mkristo au asiye Mkristo, anahitaji daima kusikia Injili na kukumbushwa yale ambayo Yesu amewafanyia na kwa hitaji lao la kuishi maisha ya toba inayoendelea na kumtumaini Yesu.

Utekelezaji wa Jumla: (jadili na kikundi kizima)

- **Ni vitu gani maishani tunajaribu "kununua" (au kupata kwa matendo yetu) wakati mwingine kwa sababu imani yetu iko nje ya utaratibu?**
 - Jaribu "kununua" sifa, mamlaka, heshima, nafasi, nguvu, udhibiti, faraja, fursa
 - Ninaweza kujaribu "kununua" vitu hivi kupitia mali yangu au elimu yangu, au kwa kuwa mchapakazi kwa bidii ili kujitangaza - kujaribu kuwafanya watu wanitegemee, kuonyesha heshima zaidi au upendeleo kwa watu wenye nguvu.
- **Ni kwa jinsi gani wachungaji na viongozi wa kanisa nyakati fulani huweka tumaini lao zaidi katika karama za Mungu kuliko kwa Mpaji, Mungu mwenyewe? Je, kuna nyakati ambazo watu wanataka vitu kutoka kwa Mungu lakini hawafuatii uhusiano wa kweli pamoja naye? Je! hadithi hii inatusaidiaje kuona mambo kwa uwazi zaidi?**

Utekelezaji wa Kibinafsi:

- **Ni njia gani moja ambayo wewe siku hizi unakazia zaidi kutafuta mojawapo ya zawadi za Mungu kuliko kumtafuta Mungu mwenyewe, Mpaji wa zawadi zote nzuri? Je, hadithi hii inakusaidiaje kuona ukweli wa Injili kwa uwazi zaidi?**